

ŠALEŠKI RUDAR

CASOPIS JE IZHAJAL KOT »RUDAR«, GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE. — OD 1. MAJA 1965 DALJE GA IZDAJA OBČINSKI ODBOR SZDL VELENJE.

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK LJUBAN NARAKS

TEHNIČNI UREDNIK IVAN FIJAVZ

21. OKTOBER 1965

LETO I, ŠT. 13

CENA 30 DIN — POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

SVEČANA SEJA — SVEČANA SEJA — SVEČANA SEJA — SVEČANA SEJA

BOLJŠI JUTRIŠNJI DAN

SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE, OBČINSKEGA ODBORA SZDL IN PREDSEDSTVA OBČINSKEGA ZDRUŽENJA BORCEV NOV JE BILA LETOS V DVORANI DPD »SVOBODE« V ŠOŠTANJU. POLEG SLAVNOSTNEGA GOVORA, KI GA JE IMEL PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE TOVARIŠ TONE MOČILNIK, SO NA SEJI PODELILI TUDI TRI KAJUHOVE NAGRADE.

MED ODBORNIKI OBEH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE IN ČLANI OBČINSKEGA ODBORA SZDL TER PREDSEDSTVA OBČINSKEGA ZDRUŽENJA BORCEV NOV, SO BILI NA SVEČANI SEJI TUDI TONE BOLE, POSLANEC ZVEZNEGA ZBORA ZVEZNE SKUPŠČINE TER FRANC SIMONIC IN LUDVIK MALI — POSLANCA REPUBLIKEGA ZBORA SKUPŠČINE SR SLOVENIJE.

Predsednik skupščine občine Velenje tovariš Tone Močilnik je najprej govoril o pomenu občinskega praznika in zgodovinskem 8. oktobru 1941. V tistem obdobju, se je skupaj z ostalimi kraji, tudi Šaleška dolina pripravljala na upor. Vrsti raznih akcij se je pridružil dobro pripravljen napad na Šoštanj, ki je bilo prvo mesto v Sloveniji, ki je padlo v roke partizanom. Napad je uspel tudi zaradi tega, ker so ga dobro podprli prebivalci sami. Ker so borci novo ustanovljenega I. Stajerskega bataljona dosegli svoj prvi večji vojaški uspeh se je njihovo zaupanje močno okrepilo. Dvignila pa se je tudi morala prebivalstva, kajti zavzetje Šoštanja je odmevalo po vsej Stajerski in Sloveniji.

Nato je tovariš Močilnik dejal, da prav dvajseta obletnica osvoboditve daje še posebno praznično vzdušje našemu letošnjemu občinskemu praznovanju. Veličina naše ljudske revolucije je posebno vidna takrat,

ko primerjamo to kar imamo s tistim kar smo imeli nekdanj. Ob takšnem prazniku, kot je naš občinski, se še z večjo ljubeznijo spominjamo težkih dni naše preteklosti. Pri tem pa smo ponosni na dosežene uspehe. V tej borbi zavzemajo tudi častno mesto napore in žrtve prebivalcev naše občine. Za svobodo je darovalo svoja življenja 638 borcev in aktivistov. Zato je naša dolžnost, da prenašamo te velike spomine iz najslavnejših dni naše zgodovine na novo mlado generacijo.

Šaleška dolina se je v dvajsetih letih svobodne socialistične graditve spreminjala iz leta v leto. Tovariš Močilnik je v svojem slavnostnem govoru podrobno naštel vse spremembe, ki so močno spremenile zunanjo podobo doline in življenje samih prebivalcev. V velenjski občini je zaposlenih skoraj 10.000 prebivalcev. Socialna struktura se je močno spremenila, saj je v občini le 14,2 odstotka kmečkega prebival-

stva. Narodni dohodek pa znaša 518.000 dinarjev na prebivalca.

Vsi uspehi so bili lahko doseženi le v novih pogojih svobodnega ustvarjanja, je povedal na slavnostni seji predsednik občinske skupščine Tone Močilnik. V naši občini nismo le sklepali, temveč smo sklepe tudi sprosti uresničevali. Prostovoljne akcije po vseh krajih so plod osebnih in skupnih prizadevanj. Vse kar je v naši občini še posebno lepo urejeno smo po navadi naredili na skupnem prostovoljnem delu.

Tovariš Močilnik je govoril tudi o nadaljnjem razvoju, katerega osnove so vsebovane v sprejetih ukrepih gospodarske reforme. Dobra organizacija dela, specializacija, serijska proizvodnja itd., so zahteve, ki jih be iz Velenja.

bodo morali slej ko prej sprejeti naši delovni kolektivi. V naši občini je večina delovnih organizacij že vztrajno izpolnjevala skupne naloge. Imamo pa tudi posamezne kolektive, ki so več ali manj stali ob strani. Predvsem v njihovo korist in v korist naše skupnosti bo, da začnejo čimprej in čim uspešneje reševati slabosti v proizvodnji in gospodarjenju. Uspehi dobro opravljenega dela bodo ustvarjali uspešne pogoje, da bomo ob praznikih, ki jih proslavljamo, s ponosom drug drugemu želeli boljši jutrišnji dan — je zaključil svoj govor na slavnostni seji predsednik občinske skupščine Velenje.

Nato je predsednik komisije za Kajuhove nagrade tovariš Peter Krapež izročil Kajuhovo nagrado za leto 1965 trem nagrajenim. To so: Martin Primožič-Branko, direktor lesno industrijskega kombinata Šoštanj, Hinko Dermal, učitelj rudarskega šolskega centra Velenje in Ivan Marin, kapelnik rudarske god-

Predsednik skupščine občine Velenje Tone Močilnik je imel slavnostni govor

KAJUHOVE NAGRADE 1965

OBČINSKA SKUPŠČINA JE PRED TREMI LETI NA SVOJI SLAVNOSTNI SEJI V ZAVODNJI PRI SOSTANJU SPREJELA ODLOK O KAJUHOVI NAGRADI Z NAMENOM, DA SE VSAKO LETO OB PRAZNOVANJU OBČINSKEGA PRAZNIKA ZAHVALI V IMENU VSEH OBČANOV NAJZASLUŽNEJŠIM IN JIM PODELI NASLOV KAJUHOVEGA NAGRAJENCA, KOT NAJVISJE DRUŽBENO PRIZNANJE V OBČINI ZA USPEŠNO PROSTOVOLJNO DRUŽBENO AKTIVNOST.

Vse dobrine, ki jih imamo, tudi razvoj misli in zavesti, je bilo potrebno ustvariti z delom. Nekateri med našimi občani so v procesu spreminjanja gospodarske podobe domovine; zlasti občine, in za razvoj množične zavesti delovnih ljudi, prevzeli nase večje breme kot bi bila njihova vsakdanja dolžnost. Odpovedajoč se zasluženemu počitku, plačilu in priznanju, so prostovoljno daljšali svoj delovni čas. Poleg svoje redne službe so se angažirali pri družbeno političnem, kulturno-prosvetnem in telesnovzgojnem delu in tako prispevali nadpovprečni delež pri oblikovanju socialistične družbene zavesti.

TURNIR ZA POKAL ŠALEŠKEGA RUDARJA

NA KOŠARKARSKEM STADIONU V SOSTANJU JE BIL V POCASTITEV OBČINSKEGA PRAZNIKA POKALNI TURNIR CASOPISA »ŠALEŠKI RUDAR«, KI STA GA ORGANIZIRALA KK »ELEKTRA« IN UREDNISTVO CASOPISA.

Turnir je otvoril glavni in odgovorni urednik časopisa tovariš Ljuban Naraks. Potem, ko je pozdravil nastopajoče in jim zaželel kar največ uspeha je poudaril, naj bi tovrstna prireditve postale tradicionalna in to vsako leto, ko praznujemo praznik naše občine.

Po predhodnih prijavah bi morale na turnirju nastopiti reprezentance Maribora, Ljubljane in Šoštanja. Zaradi nespornosti med mariborskim kluboma »Branik« in »Maribor« se reprezentanca Maribora turnirja ni udeležila. Kljub temu pa je prireditev dobro uspela.

Najprej se je z reprezentanco Ljubljane pomerila mladinska reprezentanca Šoštanja, ki je klonila proti Ljubljancem z rezultatom 47:45.

V finalni tekmi pa sta se pomerili reprezentanci Šoštanja in Ljubljane. Ljubljano so zastopali igralci klubov republiške lige — ASK Tivoli, Svobode, Ilirije in »Ljubljane«. Za Šoštanj pa je nastopila ekipa »Elektre«.

Velenjska občina je praznovala

8. oktober, praznik naše občine, smo letos slovesno proslavili. Nismo se spomnili samo zgodovinskega dne, ko so partizani pred štiriindvajsetimi leti napadli mesto Šoštanj in ga za nekaj časa iztrgali iz okupatorjevih rok, ampak smo istočasno proslavljali tudi 20-letnico osvoboditve.

Praznovati smo začeli že teden dni pred samim praznikom. Slavje pa smo zaključili v nedeljo na osrednji proslavi v Šoštanju. Zato ni čudno, da so se Šoštanjčani že več tednov temeljito pripravljali na občinski praznik. Prebelili so fasade nekaterih hiš, asfaltirali ceste, napeljali kanalizacijo v nekaterih ulicah, skratka mestu so naredili praznični videz.

Novo kanalizacijo so položili po Kajuhovi in deloma Koroški cesti ter ulici Matije Gubca. Velika pridobitev za Šoštanj je preurejen fizikturni dom z lepo urejeno telovadnico. Za adaptacijo so porabili 31 milijonov dinarjev, ki jih je v celoti prispeval kolektiv ter-

moelektrarne. Druga važna pridobitev za Šoštanjčane je obnovljen otroški vrtec. Kolektiv tovarne »Galanterija« pa je uredil avtomatiziran obrat za proizvodnjo izdelkov iz poliestra.

Tudi člani kolektiva »Gorenje« iz Velenja so prispevali svoj delovni uspeh. Začeli so s prvo fazo proizvodnje pralnih strojev na tekočem traku in končali ureditvena dela okoli novih delovnih prostorov, ki so jih opravili sami s prostovoljnim delom.

Svoj delež so prispevali tudi prebivalci Belih vod, saj so do praznovanja končali zemeljska dela pri cesti, ki jih bo bolj zblížala z mestnimi naselji.

V Plešivcu pa so obnovili šolo in uredili za šolarje udobne in svetle učilnice.

To so delovni uspehi in nove pridobitve ob letošnjem občinskem prazniku.

PRVI PRALNI STROJI DOMA

IZ MAJHNE DELAVNICE V VASI GORENJE JE NASTALA SODOBNA TOVARNA GOSPODINJSKE OPREME. Z VZTRAJNIM PRIZADEVANJEM ČLANOV KOLEKTIVA, SE JE TOVARNA UVRSTILA MED TISTE KOLEKTIVE, KI S SMOTRNI DELOM USTVARJAJO CILJE NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI.

V tovarni gospodinjske opreme »Gorenje« so razširili delovne prostore in na ta način omogočili proizvodnjo novih izdelkov. V soboto, dne 9. oktobra so svečano predali razširjene proizvodne obrate svojim namenom. Med številnimi gosti je bil na svečanosti navzoč tudi član CK ZKJ Franc Leskošek-Luka. Svečanosti pa so se udeležili tudi predstavniki italijanske firme »Zanussi«, s katero »Gorenje« kooperira, med njimi je bil tudi ing. Lino Zanussi.

Predsednik centralnega delavskega sveta Ivan Miklavčič je o nadaljnjem razvoju in važnosti razširitve proizvodnje povedal na svečanosti naslednje: »Minilo je dobro leto, ko smo dali v obratovanje novo, lepo urejeno tovarno, ki je našemu kolektivu omogočila normalno delo in nadaljnji uspeh. S tem so bili ustvarjeni solidni temelji za nadaljnjo rast in konsolidacijo proizvodnje na podlagi moderne tehnologije ob istovrstnem povečanju serij na vsaj kolikor toliko ekonomske. S tem si je naš kolektiv, ki je v zelo kratkem času pokazal izredne delovne uspehe, zagotovil in ustvaril svojo osnovo za bodoče delo. Če takrat nam je bilo jasno, da naše delo ni končano in zaključeno, da bomo morali ponovno zavibati rokave in končati tisto, kar v prvi fazi, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, nismo naredili. Posebno pereče je postalo vprašanje z odločitvijo kolektiva, da osvoji in prične s proizvodnjo avtomatičnih pralnih strojev.

Osvajanje proizvodnje, ki je zasnovana kot kooperacija z italijansko firmo Industrie A. Zanussi, je nujno zahtevala nove obratne prostore pralnih strojev. Priprave za osvajanje tega, za jugoslovanski trg tako zanimivega proizvoda, so na-

rekovale tudi dopolnjevanje že obstoječega strojnega parka in naprav. Pa tudi sicer je bilo potrebno obnoviti del strojnih kapacitet. Zlasti je bilo to potrebno v obratu emajlirnice in stiskalnice. Tako je bila zgrajena avtomatska tunelska peč, nabavljena 250-tonska stiskalnica in potrebna oprema za proizvodnjo pralnih strojev.

Vse našteje naloge so tudi tokrat zahtevale od nas veliko naporov in mnogo truda. Delo, ki smo ga plani-

Franc Leskošek-Luka, član CK ZKJ, direktor Ivan Atelšek in ing. Lino Zanussi na svečani otvoritvi

rali je končano, uspehi pa je lahko kolektivu v ponos in zadovoljstvo.

Vendar se mi zdi, da bi bilo napočeno in enostransko ocenjevati delo kolektiva samo skozi prizmo ekstenzivnega povečevanja obsega proizvodnje, zlasti še v novih pogojih gospodarjenja, v katerih smo se znašli po gospodarski reformi. Veliko zvišanje cen osnovnim materialom, ponekod celo 50 do 60 %, daleč nad svetovno raven cen našim proizvodom, nikakor ni olajšal položaja našega podjetja. Situacija, v kateri se je podjetje znašlo, je zahtevala takojšnje in radikalne ukrepe na področju intenzifikacije dela.

Reforma kolektiva ni našla nepripravljenega. Ze pred reformo so organi upravljanja sprejeli obsežen in skrbno pripravljen akcijski program za izboljšanje poslovanja. Cilji, ki jih je program zasledoval so bili jasni: povečati produktivnost, zmanjšati režijo in znižati proizvodne stroške.

Jasno zastavljene naloge, ob istovrstnem povečanju strokovnih moči v podjetju, so dale zastavljenemu programu vsebino. Načrte uresničujemo tako kot smo si jih zamišljali in so prvi rezultati skupnega dela že vidni. Z organizacijskimi prijemmi, boljšo opremljenostjo dela, bolj natančnim načrtovanjem in smotrnejšim koriščenjem kapacitet je uspelo že v kratkem času v znatni meri povečati produktivnost in s tem uspehe poslovanja. Le tako je podjetje uspelo — skladno s porastom produktivnosti — revalorizirati tudi osebne dohodke članom svojega kolektiva.

Res je, kolektiv »Gorenja« se je v celoti vključil v nove gospodarske pogoje. Doseženi izvojni uspehi kažejo, da postajajo vse bolj enakovredni partnerji na svetovnem tržišču in da se uvrščajo v tok razvitih industrijskih držav. To pa je tudi njihovo edino poročilo, da bodo uspeli.

Poleg vseh naporov, ki jih je zahtevala od kolektiva sama proizvodnja in rekonstrukcija podjetja, so našli člani kolektiva še dovolj vo-

lje in moči, da so s prostovoljnim delom uredili zunanost novega proizvodnega trakta. Naredili so okoli 4000 prostovoljnih delovnih ur in prihranili podjetju 4.800.000 dinarjev.

ING. LINO ZANUSSI je po končani slovesnosti, ko so dali v obratovanje nov tovarniški trakt, tunelsko peč in proizvodni trak pralnih strojev, povedal naslednje:

»Zadovoljen sem, da lahko izročim pozdrave tovarne ZANUSSI iz Italije. Danes ste odprli prvega izmed objektov, ki so predvideni z našo pogodbo o sodelovanju, katero smo sklenili pred dvema leti. Hvaležni smo, da smo prisotni na tej otvoritvi. Ob prvih kontaktih med vašo tovarno se je pojavilo nešteto težav, ki jih je bilo potrebno premagati, da bi lahko dosegli rezultat obojestranske koristi. Čeprav temelji gospodarstvo obeh dežel na različnih sistemih, smo lahko s trdno voljo in pravimi razumevanjem konkretizirali naše sodelovanje. Hvale vredna organizacijska sposobnost vodilnih ljudi v »Gorenju« je omogočila, da smo lahko premagali vse težave in v tako kratkem času dosegli uspeh, ki ga danes proslavljamo, ko damo v uporabo prvi avtomatski pralni stroj proizveden v Vele-

Ivan Miklavčič, predsednik centralnega delavskega sveta »Gorenja«

nju. Prepričani smo, da ne bo minilo dosti časa, ko bomo popolnoma realizirali obojestranski program.

Tovarna Zanussi se stalno trudi, da bi dosegla čim boljše rezultate na tehnološkem in ostalih področjih. V evropskem skupnem trgu je najmočnejša industrija električnih gospodinjskih aparatov. Zavedamo se, da lahko veliko pripomoremo »Gorenju« do uspeha, ker smo prepričani, da ima vaša tovarna vse pogoje in potreben entuziazem.

PROGRAM Večerne politične šole

Kot smo že objavili v našem časopisu prične novembra z delom večerna politična šola pri delavski univerzi Velenje. Program dela je letos izpopolnjen. Obsega pet tematskih področij.

I. Pojem družbe in njena struktura

- pojem družbe
- globalna struktura družbe

II. Družbena ureditev SFRJ

- družbeno-ekonomska in politična ureditev
- družbeno-politične skupnosti in njihove pristojnosti
- komuna, temeljna enota družbeno-ekonomskega in političnega sistema
- samoupravljanje v proizvodnih organizacijah
- samoupravljanje, družbeno upravljanje v neproizvodnih organizacijah
- vloga subjektivnih sil v reševanju družbenih protislovij

III. Osnove politične ekonomije in našega ekonomskega sistema

- osnove politične ekonomije
- osnovne karakteristike kapitalističnega produkcijskega procesa
- kapital in presežna vrednost
- zgodovinski pogoji porajanja svetovnega načina produkcije
- obdobje delavskega in družbenega upravljanja
- ekonomska merila gospodarjenja
- delitev celotnega in čistega dohodka gospodarske organizacije
- nagajevanje
- podjetje in trg

IV. Svetovni regionalni integracijski procesi

- Evropska ekonomska skupnost (EEC)
- Svet za medsebojno gospodarsko pomoč (SEV)
- Zona svobodne trgovine (EFTA)
- Latinsko ameriška zona svobodne trgovine (LAFTA)
- Centralno ameriška zona svobodne trgovine (CAFTA)
- Integracijske težnje v Afriki

V. Jugoslavija — mednarodno delavsko in komunistično gibanje

- leta in intenzivnost procesov destalinizacije v mednarodnem in komunističnem gibanju po XX. kongresu KP SZ
- pojmovanje odnosa med delavskimi in komunističnimi strankami (monocentrizem, policentrizem)
- pojmovanje aktivne koeksistence miru in vojne v naši, sovjetski in kitajski teoriji in praksi
- odnosi med KP SZ in KP Kitajske
- socialistična misel v Afriki in latinski Ameriki

Šola je namenjena vsem občanom, ki si želijo pridobiti poglobljeno znanje iz družbenih in ekonomskih ved. Prijave in navodila dobite pri delavski univerzi v Velenju. Če bo prijavljenih dovolj slušateljev, bo pouk v Velenju in Sošanju.

Plaketa najboljšim

Pred dnevi so predstavniki komisije za varnost prometa občinske skupščine, združeni šoferjevi in avtomobilisti v avto moto društva Saleske doline v Velenju izročili enajstim najboljšim voznikom najvišje priznanje, ki ga podeljuje komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu SRS — plaketo vzorni voznik.

Plaketo so prejeli: Jože Gornik, Martin Glinšek, Vlado Korošec, Viktor Crep — iz rudnika lignita Velenje, Vinko Očepek in Stane Salmič iz gradbenega podjetja »Vegrad«, Ivan Sečnikar iz tovarne usnja Soštanj, Jože Lukanc in Bruno Zvar iz zdravstvenega doma Velenje in prvi traktorist Franc Mohor iz kmetijske zadruge Velenje ter Milan Hramec iz »Oljke« Smartno ob Paki.

Plaketa ima namen, da pomaga razvijati prometno varnost in utrjevati pri voznikih motornih vozil smisel za spoštovanje prometne discipline na javnih cestah. Zato bi bilo potrebno, da bi to visoko priznanje prejelo kar največ voznikov motornih vozil, ki s svojim delom dokazujejo, da so vredni tega priznanja. Gospodarske organizacije pa bi morale svoje voznike motornih vozil, ki imajo plaketo »Vzorni voznik« tudi primerno nagraditi in stimulirati, saj tak voznik s svojim delom podaljša življenjsko dobo vozila in s tem prihrani visoke nepotrebne stroške.

Vsem odlikovalcem čestitamo in jim želimo še v nadalje srečno vožnjo brez nezgod.

SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE VELENJE

Rebalans proračuna

ZBORA OBČINSKE SKUPŠČINE STA IMELA PRED NEDAVNIM PONOVRNO SVOJO SEJO. NA TEJ SEJI STA SPREJELA VEČ POMEMBNIH ODLOČITEV, KI SO VEČINOMA POSLEDICA IN PRISPEVEK K IZVAJANJU GOSPODARSKE REFORME. NAJVAŽNEJŠI PROBLEM, KI GA JE OBČINSKA SKUPŠČINA OBRAVNAVALA JE BIL PREDVSEM REBALANS OBČINSKEGA PRORACUNA.

Zaradi zmanjšanja občinskega prispevka iz osebnega dohodka od delovnega razmerja od 6,8 % na 5 % se bodo celotna sredstva občinskega proračuna do konca leta zmanjšala od 1,171 milijonov na 1,076 milijonov dinarjev, to je za okoli 8 %. Občinska skupščina je zmanjšala sredstva vsem koristnikom občinskega proračuna za 95 milijonov, razen šolskemu skladu, ki bo imel še nadalje na razpolago v letošnjem letu 490 milijonov dinarjev sredstev iz občinskega proračuna. Sredstva za kulturno-prosvetno dejavnost so se po sklepu občinske skupščine znižala za 5 milijonov, za zdravstveno varstvo za 16 milijonov, za komunalno dejavnost za 1 milijon, za delo krajevnih skupnosti za 1 milijon, za delo občinskih organov za 11 milijonov, za delo družbenih organizacij za 6 milijonov, odplačilo anuitet za 12 milijonov in sredstva za gospodarske posege za 8 milijonov, medtem ko bodo sredstva proračunske rezerve in občinskega rezervnega sklada za 35 milijonov manjša kot je bilo prvotno predvideno. Zmanjšanje proračunske potrošnje, ki naj po svoje prispeva k uspehu gospodarske reforme, zahteva od vseh koristnikov sredstev najstrožje varčevanje, da bi se lahko kljub temu zagotovilo nemoteno izvrševanje vseh tistih nalog in obveznosti, ki jih ima občina po ustavi in po svojem statutu do svojih občanov in do širše družbene skupnosti. Izvrševanje investicij na področju gospodarstva, v šolstvu, otroškem varstvu, komunalnih napravah itd. pa bo v bodoče še bolj odvisno od pomoči in podpore delovnih organizacij kot je bilo doslej.

Na seji občinske skupščine so odločali tudi o soglasju na nove cene

komunalnih storitev. Kalkulacije so pokazale, da je potrebno zvišati cene vode in kanalske pristojbine za široko potrošnjo, medtem ko se cene za druge storitve komunalnih delovnih organizacij ne bodo zvišale. Po novem ceniku komunalnega podjetja, s katerim se soglašala občinska skupščina, bo znašala cena enega m³ vode za široko potrošnjo 15 dinarjev, to je 3 dinarje več kot doslej, prispevek za vzdrževanje kanalizacije pa bo v bodoče znašal 20 % od porabljenega vode in ne 10 % kot je znašal do 1. oktobra, ko so začele veljati nove cene za vodo.

Zbora občinske skupščine sta sprejela na tej seji tudi odlok, po

katerem bodo delovne organizacije na sredstva poslovnega sklada, s katerimi opravljajo komunalno dejavnost, dejavnost turističnega posredovanja, gostinsko dejavnost in dejavnost storitvene obrti, oproščene plačevanja obresti od teh sredstev. Tem delovnim organizacijam je občinska skupščina priporočila, da bi sredstva v taki višini kot bi znašale obresti od poslovnega sklada, uporabile za nabavo osnovnih in obratnih sredstev in s tem izboljšale svoj materialni položaj.

Na seji občinske skupščine je bil ukinjen občinski sklad za zavarovanje pred rizikom v trgovini s kmetijskimi živilskimi pridelki, dopolnjen odlok o občinskih prispevkih in davkih, s katerim je bilo uvedeno plačevanje prispevka v pavšalnem znesku za nekatere obrtne dejavnosti, ki se opravljajo kot dopolnilna obrt, določena premija za kравje mleko v višini 10 dinarjev od litra mleka, ki ga mlekarne prodajo neposredno potrošnikom.

Dopoldan, 8. oktobra je bila pred spomenikom žrtvam fašizma na Cesti talcev v Sošanju komemoracija. Govoril je Slavko Vrtačnik, član predsedstva občinskega združenja ZB NOV. Od tu so odšli delegacije, ki so položile vence na obeležja iz narodno-osvobodilne borbe.

Govor člana CK ZKS in republiškega poslanca Franca Simoniča na osrednji proslavi v Šoštanj

REFORMA NI LE IZPOLNJEVANJE ZAKONOV ampak je predvsem zavestno izvrševanje nalog

Napad na Šoštanj pred 24 leti je bil resni opomin na Stajerskem in nesporni dokaz za hitlerjevsko soldatesko, da se ljudje, v sicer okupirani Sloveniji, niso vdali ob kapitulaciji vladajočih krogov in da je KP že leta prej uspešno vzgajala in pripravljala na odločilni boj svoje članstvo žiljenjsko povezano z vsemi delovnimi ljudmi tako v Sloveniji, kot v vsej Jugoslaviji. V tej borbi so komunisti in najzvestejši ljudje, v večini iz teh krajev, prvič, čeprav le za nekaj ur, izrgali hitlerjevce s slovenskega mesta in to celo na področju Rajha. Ob napadu na močno fašistično postojanko so borci vsekakor temeljito preizkusili moč svojega bataljona, sebi in ljudem pa dokazali, da je slovensko ljudstvo, skupaj z

vsemi narodi Jugoslavije, pripravljeno na neenak boj proti fašizmu do končne zmage. Uspeh, ki so ga dosegli je bil nesporen dokaz, da je moč hitlerjevske horde premagati tudi v času, ko so podjarmile domala že vso Evropo in naglo napredovale na ozemlju Sovjetske zveze. To je vsekakor močno utrdilo borbena odločnost in samozavest borcev bataljona, prav tako pa okrepilo zavest in moralno pri ljudeh po vsej Sloveniji in še zlasti po vsej Stajerski.

Saleška dolina je bila na ta prvi odločilni in organizirani napad vedno upravičeno ponosna, še zlasti, ker akcija ne bi uspela brez vsestranske pomoči prebivalstva, posebno pa Šoštanjčanov.

Dejansko pa se je v tem času bistveno spremenila celotna naša stvarnost. Temeljito smo povečali skupno družbeno bogastvo, nekajkrat smo povečali število zaposlenih, v tem času se je strokovno usposobila in izboljšala množica predvsem mladih ljudi, itd. Najvažnejše pa je vsekakor, da so se v vsem tem težavnem in uspešnem razvoju korenito usposobili in spremenili naši ljudje, postali kritičnejši in realnejši. Na tej podlagi so se močno utrdili socialistični družbeni odnosi, ki vse dosežke na področju materialne in duhovne dejavnosti podpirajo koristim in smotrom delovnih ljudi. Vse to omogoča najširši razmak samoupravljanja na vseh področjih in na vseh nivojih, ki nenehno zagotavlja uresničevanje pravic in teženj vsakega posameznika in določa tudi polno odgovornost za vse, kar delamo koristno ali škodljivo. Odgovornost posameznika za svoje delovanje je še vedno premalo konkretna, kar je v veliki meri omogočal tudi naš sedanjí sistem, ko računi pogosto niso bili čisti. Dosledno izvajanje reforme bo nedvomno omogočilo objektivnejša merila za vlogo in delo vsakega posameznika, istočasno pa izostrilo in konkretiziralo odgovornost za vsakogar.

Letos so bili že nešteto krat povedani in napisani nekateri najvažnejši podatki, ki zgovorno kažejo naše uspehe in dosežke in ni treba, da bi jih ponovno naštevati. Vendar pa so nekateri taki, da ni odveč, če jih za lažje razumevanje sedanjih težav in gospodarske reforme nekoliko osvežimo.

Družbeni proizvod se je leta 1947 povečal skoro za 4-krat. Industrijska proizvodnja se je povečala za 7-krat. Leta 1946 smo imeli na prebivalca 310 KW ur električne energije, sedaj imamo že 1938 KW ur — pa vendar vsi čutimo, da jo je premalo. Leta 1946 smo proizvedli 100 kg železa na prebivalca — sedaj že 290 kg. Tkanin smo leta 1947 napravili na prebivalca 36 m², sedaj že okrog 100 m². Leta 1946 smo imeli 6032 bolniških postelj, sedaj jih imamo preko 13.000; zdravnikov leta 1946 523 — sedaj 1584, Visokošolskih študentov 1940. leta — 1123, 1946. leta 2804, 1964. leta 15.667, da ne govorimo o ljudeh, ki se šolajo v srednjih in industrijskih šolah.

Namenoma ne omenjam števila zgrajenih stanovanj, števila radijskih in televizijskih sprejemnikov, avtomobilov itd., ker je, še zlasti z ozirom na želje in dejanske potrebe, vsega tega premalo. Iz ostalih razlogov ni treba naštevati nekaterih prepričevalnih podatkov iz vaše občine, ki je v tem obdobju naredila dejansko neslučen razvoj.

Poudariti pa je treba, da so bili vsi ti rezultati, tako pri vas kot širše po naši domovini, doseženi ob zelo težkih zunanje političnih odnosih do naše države, s trdim delom vseh naših ljudi, pogosto tudi na račun odpovedovanja in največjih naporov. Ne moremo prezreti tudi dejstva, da vse do danes nismo mogli premagati dediščine preteklosti, kot so relativna zaostalost naše države, nizka produktivnost in sploh ekstenzivni način gospodarjenja in razvoja.

Intenziviranje proizvodnje in boljše gospodarjenje sta ekonomska in družbena nujnost

Ze nekaj let so se večale težave v gospodarstvu. V letih, ko smo si prizadevali, da bi zgradili čimveč industrije, nismo mogli posvečati dovolj potrebne skrbi produktivnosti in čim boljše gospodarjenju, pa tudi pogoj, ki se niso bili zveličali. Danes imamo kapacitete — kot pravimo zmogljivostim našega gospodarstva — vendar so še pogosto slabo izkoriščene. Z različnimi dotacijami in regresi smo podpirali novo nastala podjetja in omogočali izvoz, kar je bilo za začetek razumljivo. Toda vse to je zavzelo tako širok obseg in prakso, da so mnoga podjetja žvela na račun drugih. V mednarodno delitev dela pa smo se pogosto vključevali na račun raznih kreditov in standarda delovnih ljudi. Industrijske zmogljivosti, ki jih imamo, marsikje presegajo naše potrebe, prav tako pa marsikje ne moremo sami proizvajati ali pa se nam to ne izplača. Mnogih surovin za proizvodnjo nimamo doma. Če hočemo hitreje napredovati, se moramo vključevati čimbolj uspešno v mednarodno delitev dela, če hočemo uva-

NA TRGU SVOBODE V ŠOŠTANJU JE BILA ZAKLJUČNA PRIREDITEV OB LETOŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU. PROSLAVE STA SE UDELEŽILA TUDI TONE BOLE, POSLANEC ZVEZNE SKURSCINE IN FRANC SIMONIČ, ČLAN CK ZKS IN REPUBLIŠKI POSLANEC.

KULTURNI PROGRAM SO IZVAJALI PARTIZANSKI INVALIDSKI PEVSKI ZBOR IZ LJUBLJANE IN ZDRUŽENI GODBI ZARJA IZ ŠOŠTANJA TER RUDARSKA GODBA IZ VELENJA.

SLAVNOSTNI GOVOR JE IMEL TOVARIŠ FRANC SIMONIČ.

žati, kar nam je potrebno, moramo izvažati, da bomo ustvarili sredstva za uvoz. Na tržišču, zlasti razvitem evropskem in ameriškem, pa moramo biti konkurenčni. To pomeni, v kvaliteti svojih izdelkov ne smemo zaostajati in v ceni ne prehitovati proizvajalcev iz razvitih držav, češar ne bi smeli pozabiti zlasti pri naši menjavi z državami v razvoju. S sedanjim načinom gospodarjenja smo morali torej prekiniti in z vsemi silami začeti proizvajati in gospodariti kot to delajo v razvitejših deželah in pri tem dosledno upoštevati in uveljavljati socialistično načelo »vsakomur po njegovem delu«.

Smernice in sklepe 8. kongresa ZKJ smo vsi ehotno pozdravljali in podpirali. Ze pri preih ukrepih za izboljšanje pa so mnogi pozabili, kako so v zadnjih letih upravičeno kritizirali razne napake in slabosti, ki jih je povzročal ali pa vsaj omogočal dosedanjí gospodarski sistem v enakih pogojih. Premalo se zavedamo, da je reforma v celotnem svojem obsegu, da je intenziviranje proizvodnje in boljše gospodarjenje za naš ekonomsko in družbeno nujna ter da bo za rešitev potreben dolgotrajni in naporni proces. Reforma predvsem ni le izpolnjevanje določil, zakonskih predpisov, čeprav je tudi te treba dosledno izvrševati, temveč je mnogo več. Mnogo bolj kot v času NOB in po vseh izgradnji je potrebno, da ljudje zavestno, z znanjem, mnenji in stališči, dosledno in čimboljše izvršujejo naloge, vsak na svojem delovnem mestu. Od ljudi, njihove zavesti in dela je odvisen uspeh reforme. Z ljudmi pa smo o konkretnih nalogah premalo razpravljali. Mnogi čutijo, zlasti tisti z nižjimi dohodki, da jih je v začetku reforma prizadela in

se bojijo ter z nezaupanjem sodelujejo v celotni akciji. Mnogi niso prepričani, da bomo tokrat bolj dosledno izvrševali skupne naloge, kot smo jih v zadnjih letih. Mislim, da v glavnem že v samem začetku vsi čutimo, da je osnova celotnega sistema (še ne izgrajenega) drugačna, da samoupravljalci ne bodo odstopili od svojih pravic ter da bodo konsekvntni do vsakega krivca. Važno je tudi, da bodo vsa družbena sredstva mnogo bolj na očeh javnosti, ter da bodo dejansko samoupravljalci in vsi nivoji odločali, kje in kako se bodo sredstva rabila. Na sploh je treba reči, da prepočasni pristopamo k nekaterim osnovnim nalogam, od katerih zavisi uspeh reforme. Vsi se zavedamo, da nas bo reševala le večja produktivnost, boljše kvaliteta dela in boljše gospodarjenje, pa vendarle težko in prepočasni v praksi uveljavljamo ta načela. Kljub opozorilom, da bi z boljšim delom, zlasti boljšo organizacijo dela, z novimi tehnološkimi postopki, z delitvijo dela preko kooperacije in integracije, dosegli večje dohodke in omogočili, da standard delovnih ljudi ne bi stagniral ali pa celo padal, se še mnogi kolektivi niso obrnili naprej, temveč še vedno gledajo nazaj. Konkretnih odločitev in uspešnih akcij v tej smeri je bilo doslej vse premalo. Zato je razumljivo, da se ob povečanju cen in življenjskih stroškov ob istočasno nizki produktivnosti v našem gospodarstvu vedno močneje porajajo uvarniške tendence v delitvi osebnih dohodkov. Prav sedaj bi morali dosledno, realno in pravično vrednotiti in nagradjevati delo vsakega posameznika in s tem stimulirati večjo produktivnost.

Strokovnjake moramo uspešno vključiti v proizvodni proces

Večjo uspešnost našega gospodarstva seveda ne moremo doseči predvsem z večjim fizičnim naprežanjem, čeprav je še vedno tudi to važno, temveč predvsem z novimi delovnimi procesi in tehnološkimi postopki, pri čemer je izredno važna vloga strokovnjakov. Marsikje smo vse doslej, kljub stalnemu kritiziranju zaostalega obrtniškega načina proizvodnje in slabim izkušnjam, to vlogo podcenjevali, pa imamo tudi razmeroma malo objektivnih meril za vrednotenje dela strokovnjakov in sistem delitve dohodka, ki strokovnjakov ne vzpodbuja niti ne silí k večji aktivnosti oziroma delovnim uspehom. Z zaostalim načinom proizvodnje ne bomo postali bogatejši in se ne bomo uspešno uveljavljali v mednarodni delitvi dela. Kljub nemogočemu in primitivnemu odnosu do strokovnega dela, kar med drugim dokazujejo mnoga podjetja, ki se leta in leta niso mogla odločiti, da bi vzgajali in stipendirali visokokvalificirane strokovnjake, imamo danes vendarle še relativno precejšnje število strokovnjakov, mladih, ambicioznih in delovnih ljudi. Toda le redki so kolektivi, kjer te ljudi uspešno vključujejo v delo. Nobena šola — še tako popolna, ki jih pa nimamo — ne more vzgojiti popolnega takoj uporabnega strokovnjaka. Take ljudi je možno vzgojiti le s pravičnimi odnosi in delom v delovnih organizacijah samih.

Reforma bo v svojem procesu vsekakor tudi terjala normalnejše in uspešnejše vključevanje vseh mladih ljudi. Pogosto pozabljamo, da so vsi mladi vseh časov in vseh krajev močno kritični do vsega (kar je prav ker vleče razvoj naprej) kar so ustvarili njihovi predniki in se čutijo odgovorne za delo in razvoj šele takrat, ko že sami soustvarjajo in so tako primorani kritično ocenjevati svoj delež v skupnih naporih. V takem

soustvarjanju tudi objektivneje ocenjujejo delo starejših. Prav v zadnjem času ste imeli v dolini zgovoren primer kako pošteno in objektivno znajo mladi ceniti delo in zaluge in kako močno so pripravljeni delati za reševanje težav in hitrejši vsestranski razvoj.

Reformna gibanja že močno mečejo na površje mnoge slabosti, ki so hromile razvoj in ki smo jih že dolgo upravičeno kritizirali. Smotnejše gospodarjenje je opozorilo med drugim tudi na viške delovne sile. Problem je toliko ostrejši, ker v delovnih organizacijah ne skrbijo dovolj za pravično razmeščanje ljudi in njihovo prekvalifikacijo. Istočasno, ko ugotavljamo pomanjkanje delavcev (še zlasti strokovnih) se marsikje kažejo viški.

Ze ob sprejemanju smernic reforme smo morali vedeti, da do slčnih pojavov več in naša skupna dolžnost je, da jih čimbolj uspešno in smotno rešujemo. Nemogoče je, da bi še tudi vnaprej čete nepravilno in nesmotno zaposlenih zavirale storilnost proizvajalcev. Naša uprava je draga in premalo učinkovita. Večje število zaposlenih v upravi zahteva tudi mnogi predpisi in birokratska praksa, ter bo potrebno spremeniti tudi nekatera določila, še zlasti pa prakso. Naša uprava preveč temelji na predpisih, inšpekciji, kontroli itd., premalo pa je, kljub samoupravljanju, medsebojnega zaupanja, kar samouprava nujno terja. Močneje se bomo morali oslanjati na zavest naših ljudi kot vedno v vsem našem revolucionarnem obdobju in zaupati drug drugemu. Le tako bomo tudi iz te težke situacije izšli kot zmagovalci.

Dovolite mi, da vam iskreno čestitam k prazniku z željo, da bi s svojim delom uspešno premagovali težave in ustvarjali boljše prihodnost.

Član CK ZKS tovariš Franc Simonič: »Akcija ne bi uspela brez vsestranske pomoči prebivalstva, posebno pa Šoštanjčanov.«

PRIPRAVLJENI SMO BILI NA TEŽKOČE, ZATO SMO PREMAGALI NAJTEŽJE NALOGE

Letos, ko po vsej Jugoslaviji in po vsem miroljubnem svetu proslavljamo 20-letnico zmage nad fašizmom, je še posebej upravičeno in potrebno, da kot smo že napajeni, pregledamo in pravično ocenimo vse tisto, kar smo v tem obdobju storili za svoj napredek in razvoj v korist in dobro ljudi. Ob tem je prav, če se zavedamo tudi tega, da nam ves ta čas nikoli ni bilo lahko. Poleg izrednih težav, ki smo jih imeli pri izgradnji smo se morali boriti tudi proti vsem tistim, ki jim naša svoboda in napredek nista bila pri srcu. Po zmagi v osvobodilni vojni in ljudski revoluciji smo z največjimi napori začeli uresničevati to, kar je bil testament vseh tistih, ki so v borbi dali svoja življenja, kar je bil cilj in smoter borcev in vseh delovnih ljudi ves čas NOB in že pred njo. Začeli smo izgrajevati svojo socialistično domovino z lastnimi močmi, na pogoriščih, revni, slabo usposobljeni za tako zahtevne naloge, toda odločeni, da si bomo zgradili novo, boljši svet, v katerem bomo postajali bogatejši, kjer bodo zajamčene pravice vsakogar in kjer bomo vedno bolj uveljavljali socialistične, pravičnejše in bolj človeške odnose med ljudmi. V teh prizadevanjih so pomanjkanje gospo-

barske osnove, našo revščino, pomanjkljivo znanje in organizacijske sposobnosti in polni meri nadomestila politična zrelost ljudi, neomajno zaupanje v lastne moči in v boljše prihodnost ter sproščena ljudska pobuda. Ljudje so bili pripravljeni na največje težave, s skrajnimi napori in odpovedovanjem so premagovali tudi najtežje naloge.

Naše predstave o prihodnosti so bile takrat seveda pogosto enostranske, poenostavljene, naivne in večkrat bolj odraz želja, kot pa realnih možnosti. Presrečni, da je konec vojne v kateri smo zmagali skupno z vsemi miroljubnimi ljudmi, za kar smo mi dali svoj velik delež, smo gledali pred seboj le lepšo prihodnost v prepričanju, da ni težave, ki bi je ne zmogli v procesu socialistične izgradnje svoje domovine. Rezultati sprico takega entuziazma in požrtvovalnega dela seveda niso mogli izostati. Na njih smo lahko ponosni brez kakršnegakoli pretiravanja in nič ni potrebno, da bi jih aktivistično povečevali in napihovali saj so dejstva sama po sebi dovolj zgovorna. Rezultati sami najbolj prepričljivo govorijo o naših naporih in dosežkih ter istočasno opozarjajo na mnoge slabosti in uspehe.

NEOBJEKTIVNO KRITIZERSTVO ŠKODI NAPREDKU

Najbrž je potrebno, vsekakor pa pravično, da še posebno ob proslavljanju tako slavnih in težkih za naš razvoj odločilnih dogodkov, ne pozabimo s čim in kako smo začeli pred dvajsetimi leti in kaj smo v tem času ustvarili, čeprav seveda s tem nikakor ni mogoče opravičiti sedanjih težav ali pa celo nekaterih očitnih napak in slabosti. Vsako neodgovorno opravičevanje in slepo poveličevanje uspehov je za naš nadaljnji revolucionarni socialistični razvoj prav tako škodljivo in nevarno, kot neob-

jektivno in nestrpno ocenjevanje naše preteklosti in sedanjosti. Tako kot ostra, pravično kritična presoja pomaga k napredku, ki še večji iniciativni ljudi, vnaša neobjektivno kritizirstvo nesigurnost, nevero in škodi stvari napredka.

Upravičena je najbrž trditev, da sprememb, ki smo jih dosegli v dvajsetih letih ne dojemamo dovolj realno in v vsem obsegu še zlasti ob obče človeški lastnosti, da hočemo vedno več in da nikoli nismo zadovoljni s tem kar imamo.

LETOŠNJI KAJUHOVI NAGRAJENCI

PODELJENE SO TRI KAJUHOVE NAGRADE • DRUŽBENO PRIZNANJE ZA NESEBIČNO DELO SO LETOS DOBILI: MARTIN PRIMOŽIČ, HINKO DERMOL IN IVAN MARIN

Komisija za Kajuhove nagrade je letos podelila tri nagrade. Na slavnostni seji občinske skupščine, občinskega odbora SZDL in predsedstva občinskega združenja borcev NOV je podelil Kajuhove nagrade predsednik komisije tovariš Peter Krapež. Nagradjeni pa so bili: Mar-

tin Primožič za uspešno dolgoletno prostovoljno delo na področju oblikovanja socialistične družbene zavesti, Hinko Dermol za uspešno delo na področju kulture, prosvete in telesne vzgoje in Ivan Marin st. za življenjsko delo na področju glasbene dejavnosti.

MARTIN PRIMOŽIČ - BRANKO

OF Mozirje, tajnika občinskega sindikalnega sveta, dolgoletnega občinskega in okrajnega odbornika zbora proizvajalcev, predsednika občinske komisije za zadeve borcev in invalidov itd., vselej ga ljudje poznajo kot človeka in neumornega akterja novih družbenih odnosov.

Tudi člani raznih prostovoljnih društev so videli v njem sposobnega družbenega delavca. Zato ni slučaj, da je bil izvoljen na toliko vodilnih mest, med drugim v pododbor rezervnih oficirjev, za predsednika nadzornega odbora strelske zveze, za predsednika DPD Svobode, za člana sekretariata občinske zveze kulturnoprosvetnih organizacij itd. Vse navedene funkcije niso ostale samo formalno pripisane njegovemu imenu, temveč pomenijo nesebično samoodpovedovanje počitku, razvedrilu in drugim osebnim dobrinam, ne da bi pričakoval, da mu bo skupnost to povrnila.

Z delom in delovnimi uspehi, s skromnostjo, vztrajnostjo in človečnostjo je vzor priljubljenega prostovoljnega družbenega delavca, ki daje velik prispevek za družbeni napredek. V očeh občanov pa uživa ugled in spoštovanje.

Poleg medalje zasluge za narod in poleg posebnega odlikovanja zveznega odbora Osvobodilne fronte Jugoslavije, katerih nosilec je postal pred leti, naj mu bo tudi Kajuhova nagrada zaslužno družbeno priznanje in vzpodbuda za nadaljnjo ustvarjalnost.

Med prvimi zavestnimi družbenimi delavci je bil tudi Martin Primožič-Branko, rojen leta 1919 v rudarski družini v Lokovici. Kakor vsi otroci rudarjev tiste dobe, je Martin začutil, da prinaša oče iz službe za majhen kos kruha velike žulje na rokah. Zakaj tako? Tega kot otrok ni mogel vedeti. Toda, ko je postal mizarjski vajenec in pozneje izučen mizar, je kmalu spoznal kako skupno z vsem delavskim razredom nosi težko breme socialnih krivic in ekonomske podrejenosti. Cetuhi mu v usodnih dneh leta 1941 nihče ni vsega razložil, je vedel kje je njegovo mesto. Izpostavil se je vsem nevarnostim za življenje in podpiral NOV, dokler 9. 5. 1944 ni odšel tudi sam v partizane in pozneje dobil čin poročnika.

Prekaljen v NOV, z izkušnjami v praksi in z znanjem, ki mu ga je dala mojstrska šola v Ljubljani, je tudi po osvoboditvi, vse do danes ostal vedno v prvih vrstah graditeljev novega, pravičnejšega družbenega reda. Če je skupnost od njega še toliko zahtevala, nikoli ni dejal, da bi bilo zanj preveč in pretežno. Vselej in povsod je opravičil zaupanje občanov in družbenih organizacij, ki so ga izvolile na odgovorna delovna mesta. Kot sekretarja OK ZKJ Soštanj, podpredsednika OLO Soštanja, sekretarja okrajnega odbora

IVAN MARIN

poznajo še danes, kajti naučiti nekoga igrati, vzbuditi mu veselje ter plemenita čustva, je veliko in hvaležno delo, ki ostane trajna last kulturnega bogastva. Po letu 1957 dela v Velenju, kjer je postal organizator in učitelj

Ivan Marin se je pred več kot tridesetimi leti začel ukvarjati z godbo. Ze leta 1937 je pri sokolski godbi v revolucionarnih Trbovljah začel poučevati mladino, ki ji je leta 1941 postal kapelnik. Leta 1944 se je vključil v NOV in je sodeloval pri godbi IV. operativne cone.

Po osvoboditvi je prišel v Soštanj, kjer je ponovno zaživel glasbeno življenje. Tu je tovariš Marin delal, razdaljal svoje sposobnosti in učil ter zbiral nove talente. Plodovi njegovega dela se

HINKO DERMOL

V vrste neumornih in vestnih graditeljev ter vzgojiteljev spada tovariš Hinko Dermol. Poln delovne energije in ustvarjalne sposobnosti je po končanem študiju na mariborskem učiteljskem učilišču začel delati na osnovni šoli Paka. Tu je vzgajal, tu je oblikoval svoje ideale.

Svoje prve sposobnosti je tovariš Hinko uveljavil pri gledališki družini v Družmirju in kmalu je postal stalni član amaterske družine in pevskega zbora pri delavsko-prosvetnem društvu Svoboda Velenje.

S svojim delom si je ustvaril zaupanje vseh, ki so ga poznali, predvsem pa je njegov vzgled vzpodbujal mladino. Njegova je bila zasluga, da je bilo takrat tako pestro gledališko življenje v Velenju. Veselilo ga je organizacijsko delo, sem ga je vodila dolžnost predsednika in želja, da se kultura širi, da se dviga nivo sposobnosti in potreb po novi višji in zahtevnejši kulturi. Toda še bolj je zaživel v vlogi zapitega Andreja v »Plavžu«, v vlogi dobrosrčnega doktorja »Donalda« v »Operaciji« in zaljubljenega pevca »Sobra« v opereti »Pri treh mladenkah«. Pri naštevaju njegovih izredno uspešnih vlog bi ne mogli mimo pravičnega Pravdača v »Celjskih grofi«, mimo oholega župnika v Cankarjevem »Hlapcu Jerneju«. Še bi morali naštevati uspele kreacije, toda tovariš Hinko je bil amater, ki je imel izredno veselje in voljo do dela, zato pa tudi velike uspehe. Gotovo je dobesleden del njegovih zaslug, da je leta 1956 velenjska igralska družina kot najboljša delavska amaterska družina, sodelovala na mednarodni prireditvi.

Veliko nalog je tovariš Dermol sprejemal sam, a zaradi uspehov so mu bile zaupane organizacije kulturnih prireditev v počastitev 40. obletnice ustanovitve ZKJ v Ljubljani in 15-letnice osvoboditve v Celju.

Zadnja leta pa je tovariš Dermol začel delati pri organizaciji in vodenju kotalkarjev pri TVD »Partizan-Rudar« Velenje. To je novo področje telesne kulture, ki je med mladino zelo priljubljeno. Klub kotalkarjev je mlad, a zaradi vestnega, požrtvovalnega in sistematičnega vodenja je dosegel uspehe, ki jih zavidajo mesta z dolgo tradicijo. Gotovo je bilo mogoče take uspehe doseči samo ob veliki ljubezni do mladine in ob nesebičnem vloženem delu. Tovariš Hinko ni nikoli dobival denarnega nadomestila za čas in trud, ki ga je posvetil mladini, zato je deležen toliko večjega priznanja. Ni mu žal ur in dni, ki jih prebije ob vodenju in vzgoji mladine, zato dosega uspehe, zato je vzor mnogim, ki so mu zaupali. Tak vzgojitelj pripada mladini in med njimi bo mlad.

KONFERENCE AKTIVOV ZMS

OKTOBRA SE BO ZBIRALA MLADINA NASE OBCINE NA LETNIH KONFERencah AKTIVOV ZMS, KI BODO IMELE OB ZELO POMEMBNIH DRUŽBENIH DOGAJANJH RAVNO LETOS SE POSEBNO NALOGO. TO NAJ BO PRILOŽNOST, KJER BODO MLADI POVEDALI SVOJA KRITICNA MISLJENJA O VSEH STVAREH S KATERIMI SE VSAK DAN SREČUJEJO NA DELOVNEM MESTU IN V PROSTEM ČASU.

Nedvomno se bo prav sedaj, ob gospodarski reformi, do kraja sprostila vsa družbena in politična aktiv-

nost mladih, ki se je ponavadi izražala le v seznanjanju z osnovnimi načeli in razlaganju novih gospodarskih ukrepov. Letne konference dajejo novo priljubljenost za aktiviranje vseh mladih ljudi pri obravnavanju konkretnih problemov na njihovem območju dela.

Konference ne smejo tudi mimo ostalih pomembnih stvari s katerimi se srečujejo mladi naše občine. V mislih imamo med ostalim predvsem zaposlovanje, izobraževanje, štipendiranje, nagrajevanja in podobno.

Nekaj aktivov je že imelo konference. Na njih so tudi letos raje posvečali večjo pozornost organizacijskim kot pa vsebinskim vprašanjem. Vzrok za to je potrebno iskati v njihovi nedovoljni pripravljenosti, kar lahko pripisujemo delno vodstvom aktivov in premajhnemu angažiranju občinskega komiteja ZMS,

NOVE VAJENSKE NAGRADE

1. oktobra 1965 je začel veljati republiški zakon o nagrajevanju vajencev. Z uveljavitvijo tega predpisa so v naši republici nehale veljati določbe 147. člena temeljnega zakona o delovnih razmerjih, po katerih je morala vajeniška nagrada v prvem letu učenja znašati najmanj 50 %, v tretjem letu učenja pa najmanj 90 % povprečnega osebnega dohodka nekvalificiranih delavcev v tisti delovni organizaciji, pri kateri se je vajenec učil svojega poklica. Tako visoke vajenske nagrade so povzročile, da je bilo letos sklenjenih manjše število vajenskih pogodb, ker so delovne organizacije in zasebni obrtniki smatrali, da so njihovi izdatki za šolanje vajencev previsoki.

Po novem zakonu urejajo delovne organizacije same nagrajevanje vajencev s svojimi splošnimi akti, ki jih sprejemajo njihovi delavski sveti. S temi splošnimi akti se bo določala višina vajenskih nagrad, odvisnost teh nagrad od uspeha, ki ga vajenec pokaže v šoli in pri praktičnem delu v delovni organizaciji ter osnova in merila, po katerih se ugotavlja uspeh pri šolanju in višina vajenskih nagrad. Občinske skupščine lahko določijo najvišji znesek, ki pripada vajencu. Samostojni obrtniki morajo vajencem plačevati nagrade najmanj v višini povprečnega zneska nagrad, ki jih plačujejo družbene obrtne organizacije na območju občine svojim vajencem. To povprečje ugotavlja občinski upravni organ, ki je pristojen za delo in delovna razmerja. Vajencem pripada nagrada v času praktičnega uka, kakor tudi v času šolskega pouka ter dopusta. Če delovna organizacija plačuje za vajenca stroške prehrane, delovne obleke ali internata ali mu te stroške nadomesti neposredno v gotovini, lahko delovna organizacija te izdatke vstjeje v vajensko nagrado s tem, da lahko občinska skupščina po potrebi določi razmerje med zneskom, ki se izplačuje vajencem neposredno v gotovini in izplačili delovne organizacije za prehrano, internat ali delovno obleko vajenca.

Sprejeti zakon omogoča samoupravno urejanje in problematike v skladu s potrebami in lahko pričakujemo, da se bo zaradi tega število vajenskih pogodb v naši občini nekoliko povečalo, čeprav je bil zakon sprejet nekoliko pozno.

nekaj pa tudi družbeno političnim organizacijam, ki mlade niso dovolj usmerile v poglobljanje dejanskih problemov.

Terenski aktivisti še niso dovolj seznanjeni z novo gospodarsko reformo, kakor tudi z ostalimi tekočimi družbenimi dogajanjem. Terenske organizacije ZK in SZDL morajo posvetiti v bodoče temu vprašanju več pozornosti, saj bo končno tudi od jasne orientacije mladih odvisen uspeh našega dela in ciljev, ki jih imamo pred seboj.

Letne konference aktivov, o katerih bomo podrobneje še pisali, naj bodo temeljita priprava na letno konferenco mladine naše občine, ki bo v začetku prihodnjega meseca. Tam bomo lahko dobili pregledno sliko o dejavnosti mladih, o njihovih težavah, s katerimi se srečujejo in o stvareh, ki jih bomo reševali v prihodnje.

SPOMINI PRETEKLOSTI

ZVESTI PES

Graška gora je bila vedno zavetje partizanov. Nanjo so vezani mnogi prijetni spomini. Pri Metulju pa so posebno spominjajo Ivana, ranjenega partizana. Tam nekje v bližini je bil v bunkerju. Zavlekel se je tja s svojimi poslednjimi močmi. Noga mu je prav izgorevala. Gnojila se je tako, da je že vsa okolica zaudarjala na razpadajoče meso.

Ivanu se je bledlo. Otepaval je z dolgimi rokami okoli sebe in prosil naj ga ustrele, ker ne zdrži več. Ko mu je malo popustilo je naročeval pozdrave za mater in očeta za katere je bil popolnoma siguran, da jih ne bo več videl. Rana ga je vedno bolj spravljalja v obup. Pri Metuljevih so se spomnili na staro zdravilo: med. Namazali so mu rano z medom.

Nenadoma so na Graško goro vdrli Nemci. Ivan je ostal v bunkerju. Metuljevi tisti dan niso šli ven. Nemci so ves dan motovili tudi okoli njihove hiše.

Ovčjak Kastor, tako so ga imenovali pri Metulju, čeprav je tja prišel že odrasel od nekdaj, in so ga mogoče včasih klicali drugače, je bil dober pes — čuvaj. Toda njegovo čuvanje je prenehalo čim je zaslužil Nemce. Nemci so ga pred leti obstrelili v nogo, da je malo šepal na levo prednjo tace. Partizanov se ni ogibal in jim je celo prijazno migal z repom — Nemcev pa ni mogel videti. Tako je tistega

dne pobegnil in se skril k Ivanu v bunker. Z Ivanom sta bila že davno prijatelja. Veselo se je stisnil k ranjenemu partizanu. Toda Ivan je bil v nezvesti in ga ni čul. Kastor mu je dihlil prav na uho in ga potem obližnil po licu. Tako ga je popolnoma prebudil, vendar le za kratek čas, kajti Ivanu se je spet zatemnilo pred očmi in ponovno se je pogreznil v nezvest. Ob prebujanju se je razbrcal, tako da je odpadla obveza z noge. Ogromna rana je gnojno zijala v strop, velika za dve dlani, če ne več.

Ivan je bil nekje daleč med svojimi. Se je živel, ker sicer ne bi mogel sanjati o domačem kraju na Dolenjskem. Pri Straži je bil doma in rad je z očetom hodil v gorco, kjer sta ob dolenjskem cvičku tako rada pokramljala. Strašna žeja ga je mučila. Zgubil je mnogo krvi, ko je bil ranjen in sedaj mu gnojna rana kar požira tekočino, da bi pil neprenehoma, ves sod cvička ... še več!

Domači pri Metulju so mu vlivali hruševce v žejna usta. Končno se je prebudil. Kastor je od veselja cvilil in lajal vmes ter mahal svojem prijatelju z repom v pozdrav. Metuljevi so Ivanu povedali, da je dolgo spal, menda kar dva dni skupaj in da so Nemci že odšli. Medtem je bilo tudi z rano mnogo bolje. Kastor je bil glavni zdravnik — zljazal je ves med z rane in za čudo, kot nekoč sebi, je zljazal tudi Ivanovo rano. Nič več se ni gnojila in po nekaj dneh je Ivan odšel iz bunkerja v brigado, Kastor ga je spremljal ...

SKRITA MISEL

Harmonikaš Matija, vestfalski Slovenec, je korajžno razpotegnil meh. V domačiji se je razpletel prijeten pogovor o zadnjih zmagah zaveznikov na vseh frontah. Tudi v dolini je vse manj nemških vojakov. Potegnili so se v večje postojanke. Samo močne patrulje še od časa do časa križarijo po deželi in še te se izogibljejo partizanov, če le da. Videti je, da Hitlerju trda prede.

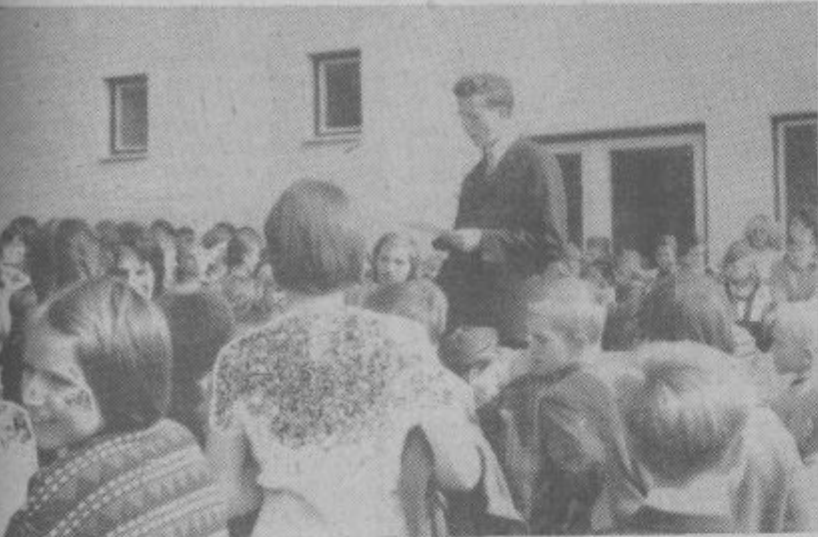
Ob teh pogovorih se je gospodar še bolj raznežil in ni štedil pri pijači in jedeh. Domača hči, ki je bila že godna za ženitev, je z očmi nežno božala komandanta.

Obveščevalci so se vračali s pomirjujočimi vestmi. Sovražnikovih kolon ni nikjer.

V takšnem prijetnem in mirnem vzdušju se nam je vse mogoče pletlo po glavi. Komandant je občutil božajoče poglede toda pred tolikimi ljudmi ni kazal svojih skritih misli, ki so mu že davno šepetale čudno nežne stvari ...

Upihnili smo petrolejko in polegli po slami, ki smo jo postlali po izbi. Na krušni peči so se stiskali domači otroci. Ob klopi je komisar s torbico v vzglavju globoko zasmrčal. Komandantu ni bilo do spanja. Prižgal si je cigareto in izginil malo na zrak. Pravi, da mu planinski zrak pač vedno prija. Skrta misel ga je spremljala tako, da je naletel v hodniku na domače dekle. Kdo ob takšnih prilikah še ne bi verjel v prenos misli.

OBČINSKI PRAZNIK V SLIKI

V Plešivcu so šolarji dobili nove šolske prostore. Ob tej priliki so priredili bogat kulturni program. Na svečanosti je govoril učitelj Martin Pustatičnik.

Partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane, ki je nastopil na zaključni prireditvi v Soštanju, je navdušil prisotne poslušalce.

Lepo preurejena vzgojno-varstvena ustanova v Soštanju je pomembna pridobitev za Soštanjčane. Največ zaslug, da so uredili otroški vrtec, ima vodja te ustanove Ivanka Rabič. — Na sliki: gostje na otvoritvi.

Kmalu se je zazibala prijetna toplota v sanje, globoke, mirne toda kratke. V temi se je spotaknil komandant ob mojih nogah, ko se je vračal v sobo. Zaklel je, kot po navadi, če ga je kaj presenetilo in se zleknil ob meni na slomo.

Spet so se vračale patrolje in javljale, da nič slabe. Proti jutru sem se za hipec zbudil. Hitro premeril vso izbo, videl, da je vse v redu in spet zaspal.

Tresknilo je, da smo vsi kot eden poskočili iz naših ležišč. V sobo je skočil stražar in zavpil: »Svabi!« Rafal je oplazil hišo in nekaj nabojev je razbilo šipe na oknu in se zarilo v stene, da je odpadel omet. Domače žene so jokale. Mi smo preklinjali in iskali na hitrico svoje reči. Nekateri so kljub prepovedi bežali iz hiše, ne da bi premislili od kod strelja. Dva sta zaradi te neprevidnosti bila ranjena pred hišo. Mi smo pa pri zadnjih vratih mimo hleva in gnojišča kmalu dosegli vzpetino nad hišo in udarili proti nezaželjenemu jutranjemu gostu. Naš protinapad je Svabe presenetil. Mislili so verjetno, da nas bodo vse pobili v hiši.

Streljanje je utihnilo. Zbrali smo se v bližnjem gozdu in veseli, da smo odnesli kolikor toliko zdravo kožo šli naprej proti Pohorju. Toda zelo previdno! Svabov mora biti še več tod okoli. Predstraže so previdno tipale okoli sobe in obveščevalci so bili manj navdušeni, da bi se odlepili od štaba. Od daleč so že odmevali posamezni strel. Patrolje so nam spet javile, da so opazili sumljivo premikanje neda-leč od nas. Razvili smo se v strelce in počasi prodirali po gozdu. Nekaj strelav nas je vrglo na zemljo. Iskali smo zaklonišče.

Iz Vegrada Začasni pravilnik o delovnih razmerjih

Člane delovne organizacije »Vegrade« bomo še v enem nadaljevanju, preko našega časopisa seznanili o osnovnih določilih njihovega začasnega pravilnika o delovnih razmerjih.

DELOVNI ČAS IN RAZPOREDITEV DELOVNEGA ČASA

Polni delovni čas je 48 ur na teden ali 8 ur na dan. V podjetju ni delovnih mest, na katerih bi zaradi posebnih delovnih pogojev bil potreben krajši delovni čas. Pravilnik določa delovna mesta, na katerih je možno delati tudi krajši delovni čas kot 8 ur na dan. Ta delovna mesta so:

- služilke v pisarnah, delovnih naseljih, gradbiščnih barakah in v restavraciji,
- servirke v restavraciji in kuharice v ob-časnih gradbiščnih kuhinjah,
- priprava in razdeljevanje malice.

S sklepom o vstopu na delo se določijo za posamezna delovna mesta delovni čas, višina osebnega dohodka, druge pravice iz skupne-ga dela, za kar lahko delavec in organ, ki odloča o vstopu, podpišeta dogovor.

PODALJŠAN DELOVNI ČAS

- Gradbeništvo ima še vedno sezonski ka-rakter in je odvisno od vremenskih prilik. Zaradi tega pravilnik natančno določa pri-mere, ko je obvezno delati več kot polni (8 ur) delovni čas.
- Več kot polni delovni čas, v nadaljnjem besedilu podaljšani delovni čas, so delavci podjetja dolžni delati v primerih, ki jih do-loča 43. člen temeljnega zakona in še v na-slednjih primerih:
1. nujno dokončanje začete delo, če bi prekinitev pomenila večjo materialno škodo (betoniranje plošče) ali priprava določenega dela (opaži ali polaganje armature), da več-ja skupina delavcev lahko nadaljuje delo;
 2. pri delih, ki so po svojem značaju se-zonska in pri delih, kjer se kljub dobri or-ganizaciji dela ne more v polnem delovnem času opraviti nujnih ali pogodbenih del in bi zaradi tega nastala za podjetje materialna škoda,
 3. pri delih, ki so zaradi neugodnih at-mosferskih prilik v zaostanku,
 4. popravilo strojev in opreme, ki se po-kvarilo med delom, in bi popravilo v red-nem času pomenilo občutni zastoj v protz-vodnji,
 5. tekoče vzdrževanje ter pregled strojev in opreme, če to ni mogoče napraviti med obratovanjem,
 6. izdelava predračuna, ponudb in obra-čunov, ki so vezani na določen rok, in bi zakasnitev pomenila neuspeh v poslovanju ali materialno odgovornost podjetja.

O uvedbi podaljšane delovnega časa od-loča upravni odbor, ki določa okvirno, kol-i-ko sme trajati podaljšano delo. Posamezne naloge za daljše delo daje na predlog nepo-srednih vodij direktor podjetja.

Vodje enot so dolžni kontrolirati delo v podaljšanem delovnem času.

Čas, ko delavec ostane na delu dalj kot polni delovni čas, je poseben delovni pogo-j in se upošteva pri nagrajevanju po vložnem delu.

Vsa ura po polnem delovnem času se obračuna po osnovah in merilih veljavnega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov (nad-urno delo).

Za končanje določenega nujnega dela se lahko odgovorni vodja pogovori s skupino delavcev tudi za drugačno obliko obračuna. Takšen dogovor mora biti v skladu z dolo-čilom tega člena in veljavnega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Delavec, ki dela v podaljšanem delovnem času, lahko v na-slednjih dneh ne dela toliko časa, kolikor je bil na podaljšanem delovnem času. To predvsem velja za dela v administraciji. O tem odloča vodja, ki je odredil delo v podaljš-anem delovnem času. Isti kriteriji veljajo

za delo na dan tedenskega počitka ali na dan državnega praznika.

DELOVNI ČAS

Delovni čas je razporejen v odvisnosti let-nih časov in sezonskega značaja proizvodnje. Zato pravilnik predvideva v proizvodnih eno-tah v letnem času 10 urni delavnik, seveda v odvisnosti od proizvodnih nalog.

Pravilnik določa naslednje:

Delovni čas v podjetju je vsak dan od 6. do 14. ure. V primeru uvedbe druge izme-ne pa je delovni čas prve izmene od 5. do 13. ure, druge izmene pa od 13. do 21. ure.

Druga izmena se uvede v nujnih primerih s sklopom upravnega odbora podjetja, običajno v letnem času. V času od 15. 10. do 15. 2. je začetek in konec dela v proizvod-ni in servisni dejavnosti od 7. do 15. ure.

V delovnih enotah gradbene proizvodnje in obratih zaključne dejavnosti, je v letni sezoni od 1. 5. do 30. 9., ne glede na dolo-čilo 41. člena, delovni čas od 6. do 17. ure s tem, da je od 13. do 14. ure enourna pre-kinitev za kosilo.

Obračun osebnega dohodka nad 8 ur na dan se napravi po določbah 39. člena tega pravilnika.

NOČNO DELO

Rednega dela v nočni izmeni pravilnik ne predvideva, razen za nočne čuvarje in vra-tarje. Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov določa način OD za nočno delo. V izjemnih primerih, kot je to določeno za delo v po-daljšanem delovnem času in če to zahteva tehnološki proces, se sme organizirati delo tudi v nočnem času.

DELOVNI ČAS NA DELIH ZA DOLGOČEN CAS

Delavci, ki so sprejeti na delo za določen čas, (sezonska dela) imajo lahko tudi 12-urni delavnik. Za te delavce bo s splošnimi predpisi urejeno, da se bo ta čas preračuna-val na delovne dni s polnim delovnim časom in priznaval v delovno dobo.

DELOVNI ČAS OB SOBOTAH

Ze lanske leto je delavski svet podjetja sklenil, da se ob sobotah lahko konča z de-lom ob 12. uri, s tem, da se med tednom dela 2 uri več. Tudi začasni pravilnik dolo-ča delovni čas ob sobotah od 6. do 12. ure. Med tednom pa je potrebno nadoknaditi 2 uri.

Zap. št.	Naziv-kat. del. m.	Delovna doba — pogoji dela							
		Minim. dop.	7	10	15	20	25	30	35
1.	Vodilna delovna mesta	14	6	8	10	12	14	16	16
2.	Vodje sektorjev	14	5	7	9	11	13	16	16
3.	Vodje gradbišč delov. in obrat.	14	4	6	8	10	12	15	16
4.	Vodje samost. odd. na upravi	14	3	5	7	9	11	14	16
5.	Brigadirji, VK delavci in usl. VŠ	14	2	4	6	8	10	13	16
6.	KV delavci in usl. SS	14	1	3	5	7	9	12	16
7.	PK in NK delav. NSI in pom. usl.	14	0	2	4	6	8	11	16

Ne glede na tabelo in delovno mesto, ko-ristijo 30 delovnih dni dopusta delavci, ki imajo priznano delovno dobo nad 30 let.

(Dalje prihodnjih)

Dopisujte v naše glasilo!

Ceprav je bila situacija dokaj resna, sem se srčno sme-jal tovarišiči Ančki, ki je na komando, da naj leže in po-išče zaklonišče, tiščala glavo v zemljo toda njen zadnji del je visoko štrlel proti nebu kot vabljliva tarča sovražnikovih strelcev.

Po kratkem spopadu so se Nemci umaknili in za vsak slučaj smo tudi mi ubrali pot globoko v pohorske gozdove. Danes bomo spali kar pod smrekami...

Kako hitro se menja sreča! Komandant je sočno preklel vojno in tista skrita misel iz tople izbe v pohorski kmetlji je kakor vervečka odskočila na bližnjo smreko in od tam mu je ušla v široke gozdove.

PARTIZANSKA KIRURGIJA

Celo v partizansko bolnico je zadišala pomlad, čeprav je bilo zaradi težkih bolnikov dovolj smradu tod okoli. Ne-katerim so zaradi ozebljen prsti dobesedno odpadli. Tudi sicer je bilo mnogo bolnikov, ki so jim operirali nogo ali roko, da bi jih tako obdržali pri življenju.

Prišleku je pripovedoval Marjan, kako je bilo z njim. Bil je na položajih nekje pri Joštu. Se prej, ko se je dobro zavedel, se mu je zaril naboj v desno roko. Pravzaprav ga ni niti dobro bolelo. Nekaj mu je začelo toplo curljati po rokavu in to je bilo vse. Da bi ga takrat vprašal, če je hudo biti ranjen, bi se veselo zarežal in mahnil z roko, »saj to ni nič«. Na hitro so mu obvezali roko in ga poslali k bata-

ljonskemu bolničarju, ki je bil v bližnji kmečki hiši, kjer je prevezoval težje ranjence. Bolničar mu je popravil zasilno obvezo in ga poslal nazaj v vojaško enoto. Toda glej vraga. Vsako uro je bolj čutil rano. Potem je začela roka otekati. Pri prstih je postala čisto plava. Bolečine so postale ne-znosne. Zdelo se mu je, kot da tišči roko v ogenj. To je peklo in skelelo, da bi človek ponorel. Tu je bila posredi brez dvoma zastrupitev so ugotovili v brigadni ambulanti. Edina pomoč je amputacija roke. Ze tako ga je bolela roka, da je kar slabo slišal, vendar je dobro razumel: a m p u t a -cija roke. Toda kako v teh razmerah, ko ni ne bolnice in ne kirurgov. Poseg je bil nujen in brigadni zdravnik, ki sicer še ni končal medicinskih študijev in ga je vojna vihra mimogrede povišala v pravega zdravnika, je ukazal bolni-čarju naj pripravi vse za operacijo — škarje, nož in skoro ne bi verjel svojim očem — pravo žago, ki so jo pri njih doma imenovali »lisičji rep«. Vse to so kuhali v velikem kotlu in kmalu so ga položili na klop. V usta so mu vrnili zeleni paradižnik in mu veleni naj krepko stisne. Brez vsake injekcije so takoj načeli desno roko, ki je kaj kmalu ležala poleg Marjana na tleh. Tega sicer Marjan ni več videl in tudi zbudil se je šele v partizanski bolnišnici.

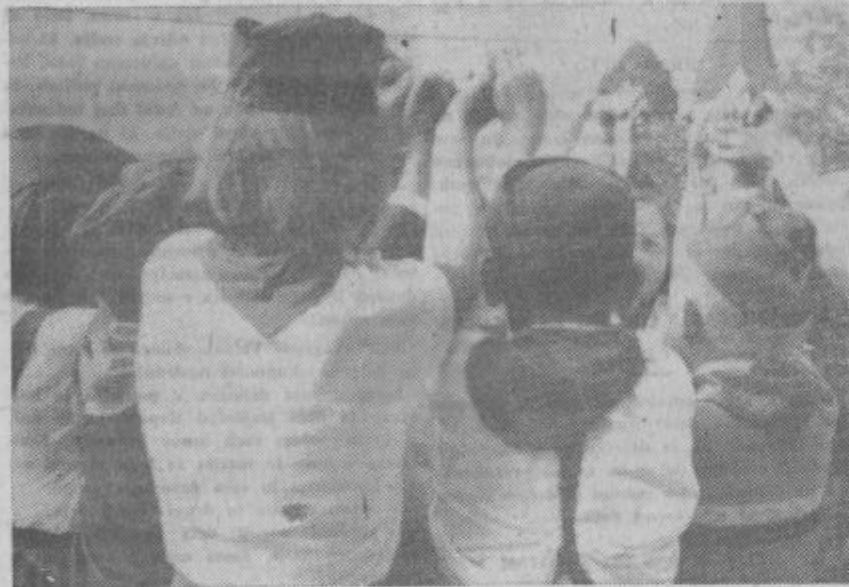
Še danes rad seže z desno roko po cigareti, vendar sa-mo v mislih, ker se vedno še zadnji trenutek zdrzne in si pomaga z levo. Če mu pa kdo ponudi paradižnik, ga že leta in leta odklanja... in prav ima.

Napisal: VLADO VALENCAK

FOTO KRONIKA

Delegacije organizacij ZB NOV so položile na dan občinskega praznika vence na obeležja iz narodnoosvobodilne borbe.

Občinski praznik so proslavljali tudi naši najmlajši in imeli več kulturnih prireditev.

V petek, 8. oktobra so začeli z avtomatizirano proizvodnjo izdelkov iz poliestra v šoštanjski »Galanteriji«. — Na sliki: člani kolektiva na svečani otvoritvi.

Na osrednji proslavi v Šoštanju sta nastopili združeni godbi iz Velenja in Šoštanja.

RAZGLAS

Obveščamo vse lastnike goveje živine, da se vrši obvezna tuberkulinizacija goveje živine stare nad 1 mesec. S tuberkulinizacijo pričnemo na celotnem območju občine s 1. novembrom 1965.

Stroške tuberkulinizacije v znesku 500 din za govedo plača lastnik.

Veterinarska postaja Velenje

Pionirji iz Kragujevca v Velenju

LANI, KO SE JE KRAGUJEVAC SVEČANO SPOMINJAL SVOJIH ŽRTEV SO POVABILI DESET PIONIRJEV IZ NASE OBČINE NA OBISK HEROJSKEMU MESTU, NJIHOVIM PREBIVALCEM, PREDVSEM PA SVOJIM VRSTNIKOM — KRAGUJEVSKIM PIONIRJEM. GOSTOLJUBNOST DRUŽIN, KI SO NASE OTROKE SPREJELE, PREDVSEM PA SVEČANOSTI NA GROBU USTRELJENIH ŽRTEV, ŽIVA BESEDA NA KRAJU KJER JE PADLO 7000 NASIH LJUDI, SO OSTALI GLOBOKO V SRCIH NASIH OTROK, KI JIH JE DOLETELA CAST, DA SO BILI GOSTJE KRAGUJEVCA. ZATO SO PRED CASOM PIONIRJI VELENJA Z VESELJEM SPREJELI NA DVODNEVNI OBISK 31 PIONIRJEV IZ KRAGUJEVCA.

Nasi pionirji so sprejeli vse svoje vrstnike na svoje domove. Lepo je bilo videti, kako so se brez velikih besed sporazumeli med seboj, se prišli za roke in odšli na domove. Gostje iz Kragujevca so pozdravili zbrane pionirje, delegate na pionirski odredni konferenci na I. osnovni šoli v Velenju. Nasim pionirjem so predali prototip znane puške »Kragujevčanke«, ki je med osvobodilno borbo trošila smrt med

vili zbrane pionirje, delegate na pionirski odredni konferenci na I. osnovni šoli v Velenju. Nasim pionirjem so predali prototip znane puške »Kragujevčanke«, ki je med osvobodilno borbo trošila smrt med

ENAKOVREDNI ČLANI NAŠE SKUPNOSTI

Mednarodni dan gluhih, 26. september, so počastili tudi v velenjski občini. Osnovna organizacija gluhih za občini Mozirje in Velenje s sedežem v Šoštanju združuje preko 100 članov.

RAZGLAS

»Galanterija«, tovarna pohišvenega okovja in gumbov Šoštanj rabi:

- 1 orodjarja;
- 1 strugarja;
- 1 strojnega ključavničarja;
- 1 tehnika kemije, s tri-letno prakso.

Osebnosti prejmejo po pravilniku podjetja. Službo je možno nastopiti takoj ali po dogovoru. Za tehnika kemije imamo stanovanje v garsonjeri.

Razglas velja do zasedbe mest.

Del članstva se je sestal pretekli mesec v Šoštanju, da bi tako počastil svoj praznik ob praznovanju mednarodnega dneva gluhih. Predsednik osnovne organizacije tovarniš Rudi Kešpet je pripravil referat o delu šoštanske osnovne organizacije gluhih, ki se dokaj uspešno vključuje v družbeno življenje moziške in velenjske občine.

Več članov je vključenih tudi v različnih gospodarskih organizacijah kjer se uveljavljajo kot enakovredni proizvajalci in upravljalci naše socialistične graditve.

Precej je zaposlenih v rudniku lignita Velenje, v tovarni gospodinjstvene opreme »Gorenje« in v »Chrommetalu« Velenje, nekaj pa jih je tudi doma na kmetijah ali pa v šoli za gluhe in slihe v Ljubljani. Duša osnovne organizacije gluhih v Šoštanju je tajnik tovarniš Rudi Bolha, ki je letos organiziral za članstvo tudi več izletov po Sloveniji, da bi tako spoznali svojo lepo ožjo domovino, kar jim brez dvoma daje novih moči in krepi voljo do nadaljnjega dela.

Težje bolnike obiskujejo tudi na domu, kjer jim nudijo različno pomoč. Ob novem letu pa bodo svoje člane obdarili.

okupatorje naše zemlje.

Pionirji iz Kragujevca so si ogledali otroško igrišče, stadion in mladinski klub. Tu jih je pozdravil podpredsednik občine Peter Krapež, dipl. inženir.

Po kosilu so odigrali priateljsko tekmo v roketu. Ogledali so si tudi na kotalkališču predstavo naših kotalkarjev, ki je bila za njih lepo doživetje, saj v njihovem mestu skoraj ne poznajo tega športa.

Bili so tudi na izletu v dravski dolini, kjer so si ogledali elektrarno Falo, potem pa so se odpeljali na Pohorje.

Težko bi bilo opisati veselje otrok, ki so občudovali lepoto naših krajev, prepevali svoje pesmi in občudovali jesenske barve naših gozdov.

Prehitro je minilo kratko srečanje, katerega namen je bil krepiti in utrjevati ljubezen in bratstvo med mlado generacijo Jugoslavije.

Poslovili so se. Bil je sončen dan, vsi so nosili toploto tudi v srcih, ko so si obljubili, da to srečanje ni bilo zadnje.

NOVI NAČELNIK ODDELKA ZA NOTRANJE ZADEVE OBCINSKE SKUPSCINE

Na zadnji seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti občinske skupščine, je bil tovarniš Slavko Brlež na lastno željo razrešen dolžnosti načelnika oddelka za notranje zadeve občinske skupščine. Prevzel bo novo dolžnost v občinski upravi.

Za novega načelnika je občinska skupščina po izrednem javnem razpisu in na predlog republiškega sekretarja za notranje zadeve SRS imenovala tovarniša Martina Tovornika iz Šentjurga pri Celju. Martin Tovornik je bil rojen leta 1925 v Laški vasi in je bil skoraj ves čas po osvoboditvi v službi pri organih za notranje zadeve. Nazadnje je bil šef oddelka za notranje zadeve občinske skupščine Šentjur. Je diplomant višje pravne šole v Mariboru.

Razstava Mire Pregelj v Šoštanju

Dokaj zahtevno šoštanjko likovno občinstvo je gotovo presenetila vest, da bodo v počastitev občinskega praznika odprli v Šoštanju kar dve kvalitetni likovni razstavi.

Likovna sekcija delavsko prosvetnega društva Svoboda je povabila slikarko Miro Pregelj, da razstavi svoja dela. V Napotnikovi galeriji pa so razstavljeni originalni barvni lesorezi znamenitega japonskega slikarja Anda Hiroshige.

Izredno delavna likovna sekcija DPD Svobode, ki je v Šoštanju zarezala ledino pri likovni vzgoji domačega občinstva, je s tem prevzela nase pionirsko delo, saj pred leti v Saleški dolini sploh ni bilo umetniških razstav.

Za uvod v slavnostni teden občinskega praznovanja so v dvorani glasbene šole v Šoštanju svečano otvorili razstavo slikarskih del Mire Pregelj iz Litije. Otvoritve so se udeležili ugledni kulturni in javni delavci, med njimi tudi podpredsednik občinske skupščine Velenje tovarniš Peter Krapež.

Predsednik domačega prosvetnega društva tovarniš Martin Primožič je pozdravil vse prisotne in v krajšem govoru orisal pomen praznovanja, ki se letos v glavnem odvija v Šoštanju. Za tem je moški pevski zbor zapel nekaj narodnih in partizanskih pesmi. Vse navzoče je presenetila prvič izvajana pesem dveh domačinov o Pohorskem bataljonu. Besedilo je po spominu napisal eden preživelih borcev Pohorskega bataljona, šoštančan Pepi Pusovnik, uglasbil pa jo je pevovodja Ivan Naročnik.

O slikarki Miro Pregelj, ki slavi letos 60-letnico, pa je govoril Viktor Kojc, vodja likovne sekcije pri DPD Svobodi Šoštanj, ki je pripravila vrsto res kvalitetnih razstav in predavanj o razstavljalcih in njihovih delih.

Mira Pregelj, rojena leta 1905 v Ljubljani, se je šolala v Beogradu in Zagrebu pri znamenitem slikarju Vladimirju Bećku. Po študiju se je za stalno naselila v Litiji. Pregljeva je najpomembnejša slikarka iz skupine Četrte generacije. Tehnično je mnogostranska, v snovanju impulzivna in domiselna. Ze od začetka slovi po skicarni, zelo slikoviti obdelavi, po spontanem opažanju ne-

Mira Pregelj: primorski motiv, olje

posredno dane motivike, kar je razvidno tudi iz slik na šoštanjki razstavi.

Samostojno je razstavljala po vseh večjih mestih Slovenije in Jugoslavije. V tujini pa je razstavljala

v Londonu, Pragi, Budimpešti, Bukarešti in drugod. V dvorani glasbene šole v Šoštanju je razstavljenih 27 olj, ki predstavljajo pokrajine, tihožitja, zelo uspele primorske motive in novejšje portrete.

RAZGLAS

Po 6. točki navodila o postopku z najdenimi predmeti (Uradni list FLRJ, št. 95/49) objavlja oddelek za notranje zadeve občinske občine Velenje, da je bilo na območju mesta Šoštanj (Trg Svobode) najdeno spodaj navedeno kolo

1. kolo znamke »ROG«

Prosimo lastnika izgubljenega kolesa, da ga prevzame pri tukajšnjemu oddelku v roku enega leta po objavi tega razglašja. Po tem roku bo najdeni predmet postal last SLP.

šport šport šport šport

NOGOMET

SLOVENSKA LIGA

RUDAR : KLADIVAR 0:0

V prvenstveni nogometni tekmi 5. kola SNL je v Velenju gostovala enajstotnica Kladivarja iz Celja. Več kot 700 gledalcev je z zanimanjem pričakovalo obračun dveh starih znancev tem bolj, ker je Kladivar v pretekli sezoni igral v II. zvezni ligi. Ekipa Kladivarja pa se je to pot predstavila kot »razbita vojska«, ki

Vladislavljivič, Kuret, Lukač, Kujan, Topčić, Vodeb.

Ostali rezultati 5. kola:

Celje : Rudar (T) 3:0 (1:0)
N. Gorica : Koper 3:0 (1:0)
Mura : Železničar 0:1 (0:0)
Branik : Aluminij 0:3 (0:0)
Triglav : Ljubljana 0:3 (0:0)

Borba za žogo na tekmi Rudar : Kladivar

si od srečanja ni mnogo obetala.

Tekma je pokazala, da so nogometaši Rudarja boljše moštvo in so predvsem v drugem delu igre nadigrali goste iz Celja. Neodločnost in netočno odmerjeni strel domačih napadalcev pred vrati gostov pa so omogočili, da so gostje odvzeli točko Rudarju. V domačem moštvu je bila opazna odsotnost borbenega Bizjaka, ki je bil poškodovan v Kidričevem v tekmi proti Aluminiju.

Za Rudarja so nastopali: Dević, Tomšič, Rednak, Gojevič, Koren,

Lestvica po 5. kolu:

Celje	5	5	0	0	13:3	10
Aluminij	5	3	1	1	12:8	7
Rudar (V)	5	3	1	1	8:4	7
Triglav	5	3	1	1	10:7	7
Ljubljana	5	3	0	2	7:7	6
Rudar (T)	5	2	1	2	7:6	5
N. Gorica	5	2	0	3	12:11	4
Kladivar	5	1	2	2	7:6	4
Branik	5	1	2	2	10:12	4
Železničar	5	1	2	2	3:10	3
Mura	5	0	2	3	7:13	2
Koper	5	0	1	4	4:14	1

II. SCNL — vzvod

MEJNIK : ŠOŠTANJ 2:1

V prvenstveni tekmi 5. kola SCNL — vzvod so šoštanjski nogometaši gostovali v Sladkem vrhu in se pomerili z domačo enajstotnico Mejnika. Šoštanjčani so bili enakopraven nasprotnik vodeči enajstotnici na lestvici, vendar so domači izkoristili prednost domačega terena in premagali borbeno goste s tesnim rezultatom 2:1.

V zadnji številki našega lista smo poročali, da je moštvo Slovenskih Konjic odstopilo od tekmovanja. Po najnovejših vesteh so se Konjicani zopet vključili v tekmovanje. Neodigrana tekma 4. kola med ekipo Šoštanja in Slovenskih Konjic pa je bila registrirana v korist Šoštanja z rezultatom 3:0.

Ostali rezultati 5. kola:

Nafta : Olimp 0:1
Drava : Ojstrica 1:0
Gračar : Papirničar 4:1
Slov. Konjice : Kovinar 1:2

Lestvica po 5. kolu:

Mejnik	4	4	0	0	10:5	8
Gračar	5	3	0	2	15:11	6
Nafta	5	2	2	1	7:4	6
Kovinar	5	2	2	1	11:10	6
Drava	5	3	0	2	10:9	6
Olimp	4	2	1	1	8:5	5
Šoštanj	5	2	0	3	9:6	4
Fužinar	4	1	2	1	14:14	4
Papirničar	5	1	1	3	9:17	3
Ojstrica	4	0	2	2	4:8	2
Slov. Konjice	4	0	0	4	2:10	0

Celjska nogometna podzveza

V prvenstveni tekmi I. razreda CNP je enajstotnica Smartnega ob Paki izgubila v Brežicah srečanje proti domačemu klubu z rezulta-

tom 2:1.

V I. razredu CNP pa so ekipo »Saleka« na domačem igrišču premagali gostje iz Sevnice z rezultatom 4:1.

STRELJANJE

NOVO STRELISČE V ŠOSTANJU

V počastitev občinskega praznika so prizadevni strelci otvorili svoje novo strelišče pri opuščenem kamnolomu v Šostanju. Ob tem dogodku so priredili tudi pokalno tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško. Tekmovanja se je udeležilo 25 članov in mladincev.

Dosegli so naslednje rezultate:

Člani: krogov
1. Taci Ernest (SD Elektra) 122
2. Žučko Franjo (SD Usnjar) 120
3. Leskovšek Ivan (SD Usnjar) 115
Mladinci:
1. Nahtigal Milan (SD Rayne) 36
2. Podpečan Božo (SD Pesje) 31
3. Lesjak Slavko (SD Elektra) 18
Kot edina mladinka je nastopala Breda Leskovšek (SD Usnjar) in dosegla 39 krogov!

KOSARKARSKI TURNIR ZA POKAL »SALEŠKEGA RUDARJA«

ZMAGA ŠOŠTANJA

Šoštanj 73
Ljubljana 61

V zelo dramatični in enakovredni igri, na kateri je bilo okoli 200 gledalcev, so šoštanjčani premagali reprezentanco Ljubljane. Srečanje so odločili v zadnjih minutah igre z odlično in požrtvovalno igro in tako postali prvi zmagovalci in lastniki pokala časopisa »Saleški rudar«.

Najuspešnejši strelci za Šoštanj so bili: Zupančič 20, Lukman 18, Moškon 15 in Natek 12.

Za reprezentanco Ljubljane so nastopili: Božič, Gogelj, Vaupotič, Volovšek, Plešnik (ASK Tivoli), Senčar, Gogovšek, Bajc (Ilirija), Persin (Ljubljana), Muhič in Plevnik.

Za reprezentanco Šoštanja pa so igrali: Natek, Zupančič, Lukman, Moškon, Cerar, Škerjanc, Jerič, Videršnik, Zakrajšek in Tajnik.

Ob podelitvi pokala zmagovalcem — reprezentanci Šoštanja — je tovariš Naraks izrazil željo, da bi v bodoče na turnirju nastopile štirje reprezentance slovenskih mest.

MALI OGLASI

● Preključem veljavnost plačilnega kartončka RLV št. 31. Cvikl Alojz, Jurčičeva 2, Velenje.

● Preključem veljavnost plačilnega kartončka RLV št. 234. Lemež Franc, Podkraj 44.

RK »Partizan-Šoštanj«: Od leve proti desni: Sabo (tehn. vodja), Kočvar, Cerar, Brišnik, Spendav, Vouk, Videnšek in Kac; čepijo: Bricman, Kemperle, Hribernik, Korpnik, Fijavž in Bubik

ROKOMET

STAJERSKA ZONA

Velenje : Drava 15:17 (8:8)

V prvenstveni tekmi Stajerske zone so se velenjski rokmetaši doma pomerili z ekipo Drave iz Ptuja. Po enakovredni igri v prvem delu, so domačini v nadaljevanju popustili,

kar so gostje izkoristili in zaslužno zmagali.

Gole za domačo ekipo so dosegli: Mravljak 7, Ovnik 4, Lahovnik 2, Solina in Kovač po enega.

Šoštanj : Velika Nedelja 24:19 (13:9)

Rokometaši »Partizana« iz Šoštanja so na domačem igrišču premagali gostujočo ekipo z rezultatom 24:19. Ves čas tekme so bili domačini boljše moštvo in zmaga ni bila vprašanje. Vendar pa so zaradi ne-

pazljivosti v obrambi po nepotrebnem prejeli 19 golov.

Za šoštanjčane so bili uspešni: Korpnik 5, Fijavž, Hribernik, Vouk in Kovač po 3, ter Cerar, Kemperle in Spendav po enega.

Občinska rokometna liga SSD

V občinski pionirski rokometni ligi so zaključili jesenski del tekmovanja.

V III. kolu so dosegli naslednje rezultate:

Pionirji:

Velenje I : Šoštanj II 24:14 (11:4)
Šoštanj I : Velenje II 25:11 (10:5)

Lestvica:

SSD Šoštanj I.	2	1	0	5	39:22
SSD Velenje II.	2	0	1	4	35:26
SSD Velenje I.	1	1	1	3	42:34
SSD Šoštanj II.	0	0	3	0	18:48

Največ golov so dosegli: Vačnovnik (Šoštanj I.) 13, Tausič (Velenje II.) 11, Bursič (Velenje I.) 11, Osolnik (Velenje II.) 10, Kristan (Šoštanj I.) 10, Zagar (Velenje I.) 10, Krajnc (Šoštanj I.) 8, Vihar (Velenje I.) 7, Hrastnik (Velenje II.) 6 in Melanšek (Šoštanj II.) 6.

Pionirke:

Velenje I : Šoštanj II. 13:4 (7:2)
Šoštanj I : Velenje II. 5:0 (w. o.)

Lestvica:

SSD Velenje I.	3	0	0	6	31:13
SSD Šoštanj I.	2	0	1	4	14:14
SSD Šoštanj II.	1	0	2	2	12:20
SSD Velenje II.	0	0	3	0	7:17

Največ golov so dosegli: Vivot (Velenje I.) 20, Cas (Šoštanj II.) 7, Siter (Velenje II.) 6, Robnik (Velenje I.) 3, Božič (Šoštanj I.) 3, Zabkar (Šoštanj I.) 3, Jamnikar (Velenje I.) 2, Kliček (Velenje I.) 2, Tomšek (Šoštanj II.) 2 in Mch (Šoštanj I.) 2.

NAMIZNI TENIS

65 jih je tekmovalo

Da bi poživeli namiznoteniško do javnost v Velenju, je komisija za namizni tenis pri Ob ZTK organizirala v mali dvorani kulturnega doma prvenstvo mesta Velenje v tej športni panogi. Nastopilo je 65 tekmovalcev, ki so se pomerili v treh starostnih skupinah.

Rezultati:

Pri pionirjih je zmagal Dobnik Branko pred Plankl Zvonkom in Bračič Mišom itd.

Pri mladincih je bil vrstni red najboljših naslednji:

1. Magdalenč Josip, 2. Višner Franc, 3. Bertonec Drago, 4. Geršak Peter.

Najboljši člani pa so se zvrstili takole: 1. Vrtačnik Janez, 2. Kastelic Jože, 3. Solina Ivan, 4. Centrih Edvard.

Zmagovalci so prejeli praktične nagrade, ki so jih prispevali: trg. podjetje »Bazen«, trg. podjetje »Velma«, Mladinska knjiga in Delavski klub.

NK »Rudar« se zahvaljuje

Na zadnji seji UO NK »RUDAR« so razpravljali o nastopu velenjskih nogometnih moštev v Slovenski nogometni ligi. Ugotovili so, da je nastop v sedanjih prvenstvenih tekmah bil uspešen, kar je nedvomno rezultat uspešnih priprav pred pričetkom prvenstva.

Zahvaljujejo se vsem, ki so omogočili uspešne priprave velenjske enajstotnice: rudniškemu odboru sindikata, upravnemu odboru, centralnemu delavskemu svetu rudnika, še posebej pa naslednjim tovarišem, dipl. inženirjem: Janezu Grašiču, Juriju Jurančiču, Viktorju Barletu, Dušanu Janežiču; nadalje: Antonu Romihu, Karlu Božičniku, Ernestu Rahtenu in Ivo Rahtenu.

Zahvaljujejo se tudi celotnemu kolektivu rudnika lignita Velenje.

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

Lastnik in izdajatelj: Občinski odbor SZDL Velenje — Urejuje uredniški odbor: Maruša Dolejši, Ivan Fijavž, Franjo Kljun, Franc Lesnik, Ljuban Naraks, Milan Šterban, Jože Tekavec, Alojz Zavolovšek in Rudi Zevart. — Časopis izhaja vsak drugi četrtek. — Posamezna številka stane 30 din. — Letna naročnina 700 din in polletna 350 din. — Naročnina se vplača vnaprej na tekoči račun 603-16-608-43 pri Narodni banki Šoštanj. — Naslov uredništva: »Saleški rudar«, Velenje, Titov trg 2. — Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Isk in kličej: CP »Celjski tisk« Celje.

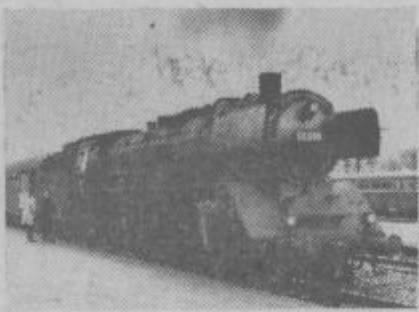
EUROVAPOR

Zivimo v času hitrega tehničnega napredka. V vse smeri življenja se uvažajo vse bolj in bolj izpopolnjena avtomatizirana in ekonomičnejša tehnična sredstva. Tako je tudi na področju železnic pri nas in v svetu. Vsem tako dobro znana parna lokomotiva jemlje slovo, saj jo iz dneva v dan izpodriva Diesel ali pa električna lokomotiva. Se malo, pa bo zanje odbila 12. ura in ne bo je sile, ki bi jo lahko obdržala na mestu, katerega je zavzemala toliko desetletij, zakaj takšen je zakon napredka. Pri nas elektrificiramo glavno železniško magistralo, to je progo od Sežane do Gevelinge, pa tudi priključke nanjo, ostale proge pa bodo postale postopoma domena Diesel lokomotiv. Tako že lahko zasledimo, da velike parne lokomotive, katerim je še pred kratkim bila edina in glavna naloga vleka ekspresnih in brzih vlakov, vozijo sedaj samo še potniške in tovorne vlake. Ne samo pri nas, tudi v svetu je obstoj parne lokomotive samo še vprašanje časa.

Francija bo dobila 1970 elektrificirane vse svoje proge. V Švici, prav tako pa tudi v deželah Beneluksa, je parna vleka povsem nadomeščena z električno. Velike korake v to smer delajo tudi dežele kot Nemčija, Avstrija in mnoge vzhodne evropske države. Tako lahko ugotovimo, da gre s parno lokomotivo h koncu ne samo v omenjenih deželah, temveč po vsem svetu. Prostori in mesta, kjer svoje odluzene parne lokomotive, se vedno bolj polnijo, saj so mnogi stranski in mrtvi tir železniških postaj polni različnih serij in tipov. Nove parne lokomotive se samo redko kje še na novo gradijo in tudi dežela tradicije, kot je Anglija, je dala slovo parni vleki. Parna lokomotive so tako kot ostale velike tehnične pridobitve človeštva, posebno v času veka svojega razvoja in izpopolnenosti, priletnice človekovo pozornost. Tako ni bilo malo ljudi, ki so se zanimali zanje, za takšne kot so ali pa v različnih modelih in maketah. Tako jih še danes ni malo, ki jim parna lokomotiva pomeni več kot samo navaden stroj, prilagojen za posebne potrebe. Prijatelji parnih lokomotiv se ne neradi seznanjajo z dejstvom izumiranja zaradi tega, ker jim je bil vedno pogled na njih tako drag in je njihov obstoj in obratovanje bilo vedno nekaj samo ob sebi umernega. Z upadanjem števila parnih lokomotiv pa raste število njenih simpatizerjev in splošno zanimanje zanje, posebno pa kot končiček in najrazličnejši obliki. To si lahko razlagamo spričo dejstva, da električne, prav tako pa tudi Diesel lokomotive s svojo zunanostjo ne izgledajo tako zanimive, da bi pritegnile pozornost ljudi. Pri njih ni različnih osi, vzvodov in ojač, ni velikih koles v družbi z manjšimi, ni nekje spredaj in zadaj. Lahko pa je tudi razlog v tem, da parna vleka spominja na »dobre, stare čase«, na tisti razlog, ki je v vsaki izumirajoči stvari utelešen. Zato pa je prijatelj parnih lokomotiv toliko bolj nerazumljivo in tuje, da se nič ne pokrene, da bi se primer kakšne posebno znane serije ohranili za poznejše rodove. Zato ni redek primer, da je pri snemanju različnih filmov ali TV oddaj potrebno zaradi scenarija danes obstoječe maskirati kot stare, ker teh ni več. Nasprotno, pa se najde vedno kakšen izgovor, s katerim se odrečejo lahko še tako minimalna sredstva za konzervacijo kakšnega primerka, to je za rešitev pred jeklarsko pečjo. Razumljivo je, da ni mogoče kar takoj zgraditi tehnični muzej ali kaj podobnega.

Zadostovalo bi že, da bi se zagotovili, kateri primerki se bodo potem, ko bodo končali svojo vsakodnevno pot, ohranili in bi se ti začasno postavili na kak prazen tir. Ne dvomim, da bi posebno mladi rod pokazal veliko zanimanje zanje. Razveseljiva je novica iz Francije, da so tamkajšnji železniški forumi določili 23 parnih lokomotiv, ki čakajo v Chalon-sur-Saône, da jih pripeljejo v železniški muzej v Compiègne, ki se ravno gradi. Ni pa to vse, zakaj predvidevno je, da bodo še več iz prometa vzeti primerki različnih serij ohranili v tem muzeju. Nakla ali napravila bi se tako navadna lopa, kjer bi se lahko parni stroji obvarovali.

Ideja, kakšno lokomotivo postaviti v obliki spomenika na kakšno mesto pred železniško postajo ali ob njej, v parke ali otroška igrišča. Niso redki primeri, da se potnik ali turist tako sreča s staro znanjo, s pomočjo

Posebni vlak z udeleženci IV. zasedanja Eurovapor pred odhodom iz Friedrichshafena

vali pred atmosferijami. Ne bi bila slaba katere je tolikrat potoval. Ne smemo pozabiti, da je to tudi del vsega, kaj je človeški duh ustvaril, del tistega, kar poimenujemo »umetnost« in to umetnost, ki je imela nekoč tudi gospodarsko tako važno vlogo. Če se tako sprehodimo po tehničnih ali železniških muzejih Evrope, boš zasledil le malo sodobnih parnih lokomotiv. Več je zastopanih tistih iz pionirskih časov železnic. Ob vsem tem si mnogokrat zastaviš vprašanje: »ali nihče ne misli na leto 1980 ali 2000?« Verjetno nihče še ni pomislil, kakšna senzacija bi to bila, recimo leta 2000, sestaviti kompozicijo, ki bi jo vlekla parna lokomotiva? Kakšen užitek bi bil ob pogledu na oblak dima in pare, ki se mogočno valji iz drveče lokomotive čez 30 let in to ne s filmskega platna ali televizijskega ekrana. Premnogi bodo smatrali, da je vse to nepotrebno razpravljanje. Ne, ravno v našem času ob tem silnem napredku in utripu življenja je potrebno tudi nekaj romantike in občutek, da tisto, kar je bilo nekoč tako pomembno, ima vsaj nekaj več vrednosti kot samo po cenil za staro železo. Ne pomislimo, koliko bi lahko to koristilo naši mladini, ki bi se tako lahko vzgajala in seznanjala prav tako kot se seznanja s poštno kočjo izpred 150 let ali z renesanso iz 16. stoletja. Večkrat se slišijo glasovi, da je za ukrepanje v tej smeri še vedno dovolj časa. Toda s tem se problem ne reši, niti ne ob dejstvu, da se še vidijo parne lokomotive pred kompozicijami. Prepričan sem, da je ta problem postal tudi že pri nas pereč in da je z uvedbo novih Diesel-električnih lokomotiv odpada marsikatera serija parnih lokomotiv.

Tako je skorajšnja ukinitev parne vleke priključala marsikatero prijatelja železnic in parnih lokomotiv na delo. Zato so se nekateri švicarski prijatelji železnic odločili formirati posebno združenje, v katerega se lahko vsakdo včlanil. To združenje je bilo ustanovljeno 21. 1. 1962. leta v Arbonu in nosi ime »EUROVAPOR«. Sprejeli so statut in postavili potrebne organe. Inicijator te ustanovitve je bil N. R. Scherrer, ki je tudi od prvega dne njen predsednik. K imenu »EU-

ROVAPUR« pripada še podnaslov, ki pove, da gre za evropsko združenje prijateljev železnic za ohranitev in promet s parnimi lokomotivami. Ne bi bilo prav, če bi si mislili, da gre tukaj za družbo fantazistov ali kaj podobnega. Gre za sodelovanje ljudi, ki so si zadali nalogo ohraniti stvari, ki nujno sodijo, tako med pomembne tehnične dosežke, kot med kulturne pridobitve svojega časa.

Da je celotno sodelovanje precej resna zadeva, naj povem, da so se v to združenje včlanili različni deželni in lokalni klubi prijateljev železnic, pa tudi nekatere železniške družbe, kot na primer Furka-Oberalp Bahn. Prav tako zasledimo med člani pomembnejše osebnosti, kot n. pr. Karl Maedel, izdajatelj več revij in eden izmed odgovornih urednikov pri firmi »Cosmos« iz Stuttgarta. Naloga te organizacije je med drugim tudi zbiranje denarnih sredstev za odkup lokomotiv. Pri tem jim je na podlagi zbranih sredstev uspešno odkupili znano lokomotivo še iz časa nemških deželnih železnic — badensko S 3/6, oz. DB 18.

V namenu, da bi popularizirali svoje delo in privabljali nadaljnje simpatizerje organizacije »EUROVAPOR« različne vožnje s kompozicijami s parno vleko, ki predstavljajo posebno v Švici že pravo redkost. Ze kar tradicionalna je vsakoletna posebna vožnja po sicer elektrificirani železnici Furka-Oberalp. Letos v marcu pa je »EUROVAPOR« organiziral posebno vožnjo v Nemčiji na progi Friedrichshafen — Ulm — Sigmaringen — Konstanz s lokomotivo DB 03 in enim vagonom. Ta vožnja je predstavljala zaključek letošnje generalne konference organizacije. Te se sklicujejo vsako leto vnaprej z določitvijo datuma zasedanja. Generalna konferenca je tudi najvišji organ organizacije, pristojen za pomembna odločanja kot so: sprejem in spremembe statuta, v finančnih zadevah, kamor sodijo različni nakupi, volitve predsednika in drugih organov in za postavitev sodelavcev v posameznih državah. Obenem pa se pretresajo problemi, analizira delo v preteklem letu in dajo smernice v bodoče, posebno za sodelovanje in iskanje razumevanja idej organizacije pri različnih državnih in privatnih železnicah. Letos od 20. do 22. marca je zasedala IV. generalna konferenca te organizacije v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru. Udeležilo se je je okoli 50 članov in funkcionarjev od preko 200, kolikor jih sedaj šteje »EUROVAPOR«. »EUROVAPOR« ima člane tudi iz ZDA in Japonske. Razumljivo, največ članov je iz Švice, saj ima »EUROVAPOR« tam svoj sedež. Poleg teh so tukaj še člani iz ZRN, DRN, Avstrije, Francije, CSR, Italije in Holandske. Celo v naši državi ima »EUROVAPOR« svoje prijatelje in člane, ki zasledujejo njegovo delo in se udeležujejo njegovih zasedanj. Vidimo torej, da ima »EUROVAPOR« res značaj prave mednarodne organizacije. Ta organizacija se krepi vedno bolj in bolj z novimi člani. Razvila se je organizacija, katere ideje in predloge že v precejšnji meri upoštevajo marsikateri železniški in drugi pristojni forumi.

Zetli bi bilo, da bi se z idejami »EUROVAPOR« seznanila tudi naša javnost in da bi se s tem povečalo število prijateljev parnih lokomotiv, ki bi s svoje strani pripomogli k uveljavljanju idej zgoraj pravkar omenjene organizacije. Temu namenu naj služi tudi ta sestavek.

Vladimir Korun

OBVESTILO

Prebivalce občine Velenje obveščamo, da bo po sklepu obeh zborov občinske skupščine, poslovala občinska služba pravne pomoči od 1. novembra 1965 dalje vsako sredo popoldne od 13. do 17. ure v prostorih občinske skupščine in ne več vsak četrtek popoldne kot doslej.

- Ta služba opravlja za občane naslednje oblike pravne pomoči:
- daje ustne pravne nasvete, zlasti s področja delovnih razmerij, socialnega zavarovanja;
 - sestavlja listine;
 - sestavlja vloge (prošnje, tožbe, pritožbe, predloge in druge zahteve);
 - zastopa občane pred upravnimi organi v upravnem postopku itd.

IZ PISARNE URADA TAJNIKA OBČINSKE SKUPŠČINE

CICIBANI NA SKIROJIH

Vzgojno varstvena ustanova v Velenju se je zadnja leta številčno zelo pomnožila. To jesen se je vpisalo vanjo nad sto dvajset predšolskih otrok. Prostori v katerih živi mlajši rod, niso najbolj primerni, ker so stari in tesni. Pred dve letoma so odprli še oddelke v nebotičniku.

V tednu otroka je vodstvo ustanove pripravilo primeren tekmovalni program. Trideset cicibanov se je pomerilo v tekmovalni s skiroji, kotalkami in kolesi. Zanimivo je bilo gledati drobiž, ki se je s toliko vnoem boril za prva mesta.

Najboljšim so razdelili praktične nagrade, vsem drugim pa tolažilne. Gojenci varstvene ustanove so Velenju znani, saj so se že nekajkrat pokazali v javnosti in so bile njihove prireditve vedno dobro obiskane. Škoda le, da so kapacitete ustanove premajhne in ne morejo sprejeti vseh otrok. Upajmo, da se jim bo želja po novi stavbi kaj kmalu uresničila. -V-

OBRAT POLIESTER obeta boljše čase

UREDILI SO NOV PROIZVODNI OBRAT • AVTOMATIZIRANI STROJI BODO POCENILI IN IZBOLJSALI IZDELKE • IZKUSNJE ZAGOTAVLJAJO USPEH

SOŠTANJSKO »GALANTERIJ« SO USTANOVILO 1956. LETA, DA BI IZDELOVALI GUMBE IN OKOVJE ZA POHISTVO. ZACETEK JE BIL TEŽAK, SAJ SO IMELI OSNOVNIH SREDSTEV LE ZA BORIH 5,5 MILIJONA DINARJEV. IZ LETA V LETO SO BOLJSALI STROJNO OPREMO TAKO, DA IMAJO SEDAJ ŽE ZA OKOLI 230 MILIJONOV OSNOVNIH SREDSTEV.

Kdor pozna razvoj tega podjetja se ne bo čudil zadnji odločitvi delovnega kolektiva, da bodo uredili nov avtomatiziran obrat »Poliester«.

V petek, dne 8. oktobra so svečano odprli obrat v preurejenih prostorih, ki jih je zgradila tovarna usnja za skladišča.

Vodja novega proizvodnega obrata tovariš Franc Fricelj je v svojem govoru na svečani otvoritvi med drugim dejal: »Dve leti smo izdelovali gumbje iz sladkovodnih školjk, ki niso bili kvalitetni. Poleg školjk smo že tudi uporabljali galatit in poliester. Gumbi iz poliestra so bili znatno boljše zato smo prenehali proizvajati gumbje iz školjk. Kmalu za tem smo delali gumbje iz akrilata. 1963. leta pa smo začeli vlivati poliester plošče. Pri tem delu smo imeli mnogo težav. Polagoma pa smo osvojili izdelavo plošč in jih začeli tudi izvažati.

Letos smo šele lahko realizirali prvi del razvojnega načrta. Kupili smo pet strojev za izdelavo poliestra plošč, stroj za izsekavanje rondel, dva avtomatizirana stroja za oblikovanje in dva stroja za luknjanje poliestra gumbov.

S proizvodnjo v novem obratu se obetajo delovnemu kolektivu boljše časi. Pri avtomatiziranih strojih bo zaposlenih le 15 delavk. Ker bodo izdelki, ki jih bodo izdelovali v obratu »Poliester«, kvalitetnejši in cenejši, jih bodo zato lahko prodajali na svetovna tržišča. Na ta način bodo dobili potrebna devizna sredstva za surovino iz uvoza, ki je za polovico cenejša od domače.

Zora Kompan, predsednica DS, je na otvoritvi novega obrata pozdravila navzoče

Novi sodniki porotniki občinskega sodišča v Šoštanju

Na svojih zadnjih sejah sta občinski skupščini v Mozirju in Velenju izvolili nove sodnike-porotnike občinskega sodišča v Šoštanju. Za opravljanje teh dolžnosti so bili izvoljeni iz območja naše občine:

Elfrida Ambrožič, Velenje, Cankarjeva 2; Bernot Zdenka, Velenje, Prešernova 12; Vinko Borovnik, Topolšica 98; Albert Bračič, Paka 9, Velenje; Franc Cepin, Saleška 18b, Velenje; Antonija Florian, Šoštanj, Levstikova 16; Ivan Fece, Velenje, Kidričeva 16d; Slavka Gušič, Šoštanj, Glavni trg 14; Martin Hudej, Šoštanj, Lole Ribarja 4; Stanko Hudales, Velenje, Celjska 66; Jože Jerič, Pesje 64; Valter Končan, Velenje, Saleška 20b; Edmund Kmecl, Velenje, Salek 7; Alojz Kikec, Velenje, Bračičeva 2; Justina Kavčič, Pesje 67; Hilda Krajnc, Šoštanj, Tovarniška pot 3; Slavko Lah, Velenje, Celjska 5; Marija Lešnik, Šoštanj, Koroška 21; Vinko Medved, Velenje, Serčerjeva 7; Napotnik Karel, Šmartno ob Paki 19; Franc Petek, Velenje, Tomšičeva 6; Jurij Pogorelničnik, Velenje, Celjska 83; Vlado Primožič, Velenje, Saleška 22; Fanika Rifej, Šoštanj, Kajuhova 5; Fanika Romih, Velenje, Saleška 16; Marija Ravljen, Velenje, Levstikova 6; Franc Savinec, Velenje, Tomšičeva 2; Franjo Sigmajster, Velenje, Slandrova 7; Ivan Sevcnikar, Lokovica 28, Šoštanj; Pepca Stelblovnik, Šmartno ob Paki 1; Franc Svečnik, Velenje, Tomšičeva 8; Ivan Tajnik, Skorno 8; Vlado Topolovšek, Šoštanj, Trg svobode 3; Franc Trobina, Šoštanj, Aškerčeva 11; Marija Ulrih, Pesje 93; Ivan Urek, Šoštanj, Glavni trg 6; Justina Uranič, Metleče 14, Šoštanj; Ivan Ušen, Lokovica 124, Šoštanj; Kristina Vengust, Heroja Gasperja 9, Šoštanj; Avgust Vohar, Šoštanj, Kajuhova 6; Albert Vrabčič, Pesje 84; Tonca Zager, Velenje, Tomšičeva 5; Lazo Zrnič, Aškerčeva 9; Stane Zula, Velenje, Tomšičeva 57; Franc Zohar, Šmartno ob Paki.

Navedene sodnike-porotnike so izvolili za dve leti.

Podpredsednik občinske skupščine je s simboličnim prerezom vrvice otvoril obrat

V Velenju podružnica komunalne banke Celje

Občinska skupščina Velenje je na zadnji seji sprejela, na predlog upravnega odbora komunalne banke Velenje, odlok o priključitvi te banke h Komunalni banki Celje, ki pa bo svoje delo nadaljevala kot samostojna podružnica celjske komunalne, pozneje pa komercialne banke. Sklep o priključitvi je sprejela zaradi tega, ker velenjska komunalna banka po predpisih o bankah ne izpolnjuje pogojev za samostojno poslovanje. Podružnica banke Celje v Velenju bo opravljala iste posle kot sedanja samostojna banka. Občinska skupščina pa je v kreditni sklad podružnice prenesla vsa sredstva občinskega investicijskega in občinskega stanovanjskega sklada, ki sta ukinjena. Prav tako je prenesla v kreditni sklad podružnice tudi svoja sredstva, ki so bila doslej vložena v okrajnem skladu za pospeševanje kmetijstva.

PRICARANI ZENIN

Dramska sekcija DPD »Svoboda« iz Šoštanja je uspešno predstavila komedijo »Pričarani zenini«. Nastopali so domači igralci v naslednjih vlogah: LENKA — Stefka Prisljan, URH DRETA — Mirko Zagar, URŠKA — Ljudmila Klavžar, NEZA — Mara Šuligoj, CILKA — Milojka Koren, META — Malči Vučina, TONCEK — Martin Kumer, PISMONOSA — Anton Kortnik, Dr. SKAZA — Danil Pirtovšek, CIGANKA — Lojzka Zaleznik in KALIN — Zdravko Sovič. Komedijo je režiral Tone Rep. Na aliki: Cilka, Urška, Kalin in pismonoša.